„ASTRA" SIBIU

Aurora

Director, Dr. N. LUPU

ANUL III — 1 Leu Exemplarul în toată țara
No. 389 — 3 Lei Exemplarul în străinătate

Sâmbătă 10 Februarie 1923

Redacția: Calea Victoriei 98, etaj III
Administrația: Calea Victoriei 98, etaj III

Abonamente:

IN ȚARA		IN STRAINATATE	
Pe un an	Lei 250	Pe un an	Lei 5oo
Pe 6 luni	„ 130	Pe 6 luni	„ 3oo
Pe 3 luni	„ 70		

Telefon: Redacția 58/42, Administr. 10/80

Anunțuri și reclame se primesc La Administrația ziarului CALEA VICTORIEI No. 98, etajul III și la agențiile de publicitate

IN JURUL UNEI DEMISII

Câteva huiduieli nenorocite au prilejuit d-lui Iorga, alături de unele reflexii bizare gestul suprem și dureros al demisiei din Universitate. Gest de noblețe, reflecții de politician. Și unul și celelalte merită o confruntare și un comentar.

*

Inţelegem întreaga durere a unui om, care, după 33 de ani de apostolat se pomenește dintr'o dată a fi vorbit timp de 33 de ani unor „suflete mute". Nimic mai tragic decât zădărnicia celor mai nobile sforțări, nimic mai sfâșietor decât ca la ultima etapă a edificiului, să observi că l-ai clădit pe nisip. Da, înțelegem acest lucru, deși, dacă am ruga pe d. Iorga să răsfoiască unele pagini din istoria vieții sale, poate că, într'un problematic moment de umilință creștină, va binevoi să vază împreună cu noi pete de întunerec în care umbra sa apostolică se confundă cu o umbră mai puțin măreață, chiar foarte măruntă și chiar tragic de ridiculă și de abjectă. Da, se poate ca după un foarte ușor examen de conștiință d. Iorga să vază, în huiduielile de Marți, nu numai ultragiul, dar și mica furtună culeasă după vântul semănat în anii triști de răzbunătoare erezie. Și atunci demisia ar apărea, poate, și în ochii săi, excesivă.

*

Excesivă este, cu siguranță, și din alt punct de vedere. D. Iorga a fost o voce în corul enorm al majorității liberale care, în fața devastărilor și a batjocoririlor la care a fost supusă populația evreiască a psalmodiat trei luni de zile aceiași stupidă melopeie: „Să fim serioși; e vorba doar de niște fleacuri tinerești, să nu le dăm nici o importanță...."

Și d. Iorga, la prima neplăcere personală ce i s'a ivit în stradă, a dat acestor „fleacuri tinerești" o importanță supremă.

Importanța însă nu este supremă — o distincție este absolut necesară — decât în ce privește neplăcerea sa personală.

Când e vorba de recentele devastări cari au luat pe alocuri caracterul general al unor prigoane administrative împotriva unei întregi categorii de cetățeni, mișcarea cuzistă începe din nou să fie de prea mare importanță. Ba mai mult. D. Iorga, în frumosul său discurs de Miercuri, a rupt câteva lănci înveninate împotrva unei societăți evreești care se ocupă de interesele politice ale populației de curând intrate în cetățănia românească. Evident, *Uniunea evreilor pământeni* este antipatică prin caracterul ei jignitor de controloare a slăbiciunilor vechilor noștri guvernanți. Se poate însă afirma oare că nimic nu mai justifică existența acestei instituții? D. Iorga a scos în evidență cu o frumoasă sinceritate inutilitatea acestei societăți care și-a pierdut rostul în urma tratatelor de pace care asigură...

Aceste tratate asigură orice și oriunde, dar nu când e vorba ca Brătienii să le aplice și d. Iorga este primul român care, în sfârșit cutează să-și aducă aminte, cu voce clară, în fața opiniei românești, de existența acestor tratate în ce privește chestia minorităților.

Dar nu s'a creat, în această țară de patru ani încoace, o atmosferă potrivnică acestor tratate în ce privește această chestie care ar fi trebuit de mult să iasă din cadrul preocupărilor noastre? Și apoi această atmosferă creiată cu îndărătnicie nu-și găsește oare fixată, în proectul Constituției liberale, expresia cea mai îngrijorătoare?

Deci înainte de a vorbi de tratate, trebue să vorbim de ceiace se petrece în politica internă a țării. Și în țară, faptul de a agita paragrafele tratatelor echivalează în cercurile guvernamentale, unui act de quasi-înaltă trădare. Ba mai mult, când un partid politic român—și astfel de partide nu sunt prea multe—își trădează, prin acțiunea lor sau prin spiritul lor, intenția de a închide chestia minorităților în înfăptuirea literei tratatelor, este denunțat ca vândut străinilor.

Din aceste realități rezultă deci că existența unei instituții evreești pentru apărarea drepturilor câștigate de evrei poate încă fi pe deplin legitimată.

Or cum, incidentul d-lui Iorga a reînviat chestiuni pentru a căror discuție nu vedem inconveniente.

LOTAR.

Agitațiile studențești

Guvernul ia măsuri nedrepte și nechibzuite

Se pedepsesc victimele, dar nu se pedepsesc agitatorii

Trimiterea studenților în provincie este o primejdie

Rolul d-lor A. C. Cuza și Paulescu

Este netăgăduit — am făcut dovada până la evidență, cu citate și cu documente, — că guvernul d-lui Ion C. Brătianu a încurajat fățiș mișcările antisemite.

Socoteala guvernului erà simplă: erà nevoe de o diversiune, care să atragă atenția opiniei publice în altă parte, așa încât — adăpostiți sub acest paravan — să poată trece constituția despotică prin Camerele numite de d. Văitoianu.

Numai că socoteala de-acasă nu s'a potrivit cu cea din târg. Mișcările au luat proporții. Guvernul a fost demascat. Iar azi, interesul guvernului, căci la supremele interese ale țării nici unul dintre cârmuitorii de astăzi nu se gândește — interesul guvernului cere ca mișcările să înceteze.

Măsurile ce s'au luat sunt însă tardive. Aceste măsuri sunt luate **in extremis** și nu putem prevede unde vor duce.

SUSPENDARI CU TALC

Una dintre acete măsuri este suspendarea și confiscarea ziarelor și manifestelor studențești.

In acelaș timp însă, celelalte broșuri de ațâțare antisemită, pe care le scriu și le imprimă — nu studenții, CI PROFESORII — se bucură de cea mai largă publicitate, fără ca guvernul să ia vre-o măsură împotriva lor. Așa, de pildă, APARAREA NAȚIONALA, care cuprinde articole semnate de plagiatorul ieșean A. C. Cuza și de dementul profesor de fiziologie Paulescu, continuă să apară, afișată la toate chioșcurile de ziare. BIBLIOTECA NEAMULUI, scrisă cam de aceiași, continuă să apară. NAȚIONALISTUL, ziarul personal al lui A. C. Cuza — apare încă. oTate aceste trei foi cuprind obicinuitele incitări la progromuri și la revolte împotriva „jidanilor".

Or, este mult mai periculos un articol de ațâțare scris de un profesor universitar, chiar dacă acel pofesor este dement sau plagiator, decât un articol studențesc.

Aceasta dovedește încă odată că guvernul are angajamente și legături față de histrionul ieșean — așa încât nu poate lua măsuri contra acestui agitator de bâlciu.

Căci dacă guvernul admite măsura suspendărilor de ziare — ori o aplică împotriva tuturor agitatorilor, ori n'o aplică de fel.

De altfel, în mod constant guvernul ia măsuri contra studenților, dar nu ia măsuri contra agitatorilor care sunt singurii vinovați și cari singuri — trebue chemați la răspundere.

INCHIDEREA UNIVERSITAȚILOR

Tot atât de absurdă este măsura închiderii universităților. In felul acesta, o mișcare funcționărească va duce la... închiderea tuturor administrațiilor. Aceasta nu este o măsură chibzuită și bună.

Nu s'a soluționat nimic, dar s'a agravat starea de fapt, în dauna bunului mers al treburilor publice.

ALUNGAREA STUDENȚILOR

Dar mai primejdioasă este măsura ocupării militărești a cantinelor și căminurilor, însoțită de alungarea studenților din Capitală, acasă, în provincie. Studenții sunt în felul acesta îndârjiți și mai rău. Cele câteva mii de inși — răspândiți în țară — vor deveni propagandiști primejdioși, fiecare în cercul lor. Și cine știe aceasta unde ne va duce...

Guvernul nu-și dă seama de gravitatea situației și de nechibzuința măsurilor, pe care le ia.

O EROARE

Guvernul uită un lucru: nemulțumirile studenților sunt legitime, ca și nemulțumirile funcționarilor provocate de aceeași stare materială mizerabilă. Dar eroarea studenților stă în aceea că, în loc să ceară îndreptarea acestei stări dela guvern, cer... excluderea evreilor din universități, ceeace este absurd. Ei cer aceasta din pricină că au fost ațâțați întru aceasta.

Atunci, vina întreagă — repetăm — e a agitatorilor. Dar guvernul nu-i poate pedepsi pentru aceasta, fiindcă sunt oamenii lui E clar.

C. DAN.

Agitațiile antisemite

— Să mai învârt. Asta e „distracția copiilor, liniștea părinților".

Cronica externă

Atitudinea engleză la Lausanne

Conferința dela Lausanne pe ale să se înece în petrolul dela Mossul

Conferința dela Lausanne crezută un moment eșuată pe pragul petrolului din Mossul, prin spectrul grozav pe care îl prezintă o nouă conflagrație europeană, pare a fi adus la realitate cele două tabere, turco-engleze. Să considerăm faptele așa cum s'au petrecut: Regiunea Mossul fapt incontestabil, este locuită în mare majoritate de musulmani, făcînd parte integrală din imperiul otoman din secolul al 16. Această regiune printr'un miraso se vede revendicată de englezi fără ca Lord Curzon să prezinte faptele reale, pe care să se bazeze în afirmațiile sale; ci numai căutând să escamoteze afacerea în diverse negociațiuni care însă nu au scăpat „observatorului" american Child. Pus în altenativă, de a pierde afacerea, sau isbucnirea unui nou conflict, care se putea prevedea chiar european, Anglia a fost forțată să se explice.

Motivele dacă sunt pentru necunoscători o oarecare aparență de dreptate, nu dau însă la iveală adevăratul substrat al pretențiunilor engleze asupra acestei regiuni. Intr'adevăr Anglia în tema ce o susține în a revendica Mossul se bazează pe faptul că această regiune e deținută de englezi din 1918; că ea este locuită de un mare număr de Kurzi și că altădată depindea administrativ de Bagdad, precum și prin faptul că tratatul din 6 Octombrie anul trecut Marea Britanie care avea mandatul Ligei Națiunilor de a guverna Mesopotamia, a garantat regelui Feiçal improvizat de englezi, suveranitatea sa asupra acestui vilaet.

Natural că aceste fapte susținute de Lord Curzon au avut darul de a arăta netemeinicia susținerilor engleze, iar lui Ismet Pașa i-a fost ușor să le combată, mai ales că guvernul american s'a opus la ratificarea creărei statului Irak făcut într'un mod cu totul artificial și când mai ales se cunoaște mandatul pe care Anglia și l-a asumat asupra suveranității acestui stat.

Chestiunea acestui litigiu, sub masca căreia Anglia, nu a putut susține măcar nici teza răsuflată a autodeterminărei popoarelor, iar Lord Curzon nici pe departe nu a pomenit de adevăratul scop al conflictului „Nici deaproape nici de departe guvernul britanic nu a fost influențat de considerațiunile relative la petrol" a'spus Lord Curzon se reduce însă la interesele amiralității britanice în Turkisch Petroleum Company. Declarația lui Lord Curzon însă s'a întors în contra-i producînd ilaritate despre credulitatea de care Anglia crede capabile pe celelalte națiuni. Delegatul american Child care însă nu a uitat pățania misiunei americane arestată în Siria numai pe simpull motiv că a căutat să cerceteze terenurile petrolifere a luat cu plăcere nota că Anglia se dezinteresează de petrolul din Mossul. Anglia prin începerea tratativelor a dat îndărăt cu toate că telegramele vestesc de concesiuni pe care Turcii s'ar grăbi să le facă. Dealmintreli teza turcă e una din cele mai simpatice. Pentru a nu întrerupe tratativele turcii au supus soarta provinciei Mossul sorților plebiscitului. Anglia a refuzat, iar turcii susținându-și propunerea mai departe pe faptele numerate mai sus, englezii își descreditează înșiși cauza lor.

Ceiace e mai interesant e însă că Anglia în acest conflict pare a fi apelat la sprijinul nostru. Sir Basile Zaharoff amestecat în chestiunea petrolului oriental pare ne asocia la întreprinderile sale războinice, tratându-ne a la grec.

Prin reluarea însă a convorbirilor această problemă poate să se transeze a l'amiable. Chestiunea însă rămâne, până la ce mod Franța și America vor accepta propunerile britanice. Intransigența lui Lord Curzon credem că se va reduce iar proectul-răspuns la ultimatum englez va fi susceptibil de negociațiuni ulterioare. Aceasta cu atât mai mult cu cât d. Poincaré pare a lua atitudine favorabilă intereselor turcești, văzând diversiunea pe care Anglia a făcut-o în tratatul dela San Rémo.

Pe de alta parte delegatul american Child care este la Lausanne observator numai în chestiunile ce nu privesc petrolul, va căuta ca interesele lui Standard Oil să nu fie neglijate în această regiune cea mai bogată în combustibilul lichid.

N. Gru.

Polemici

DI CORBESCU SPERA. — Acum câtva timp, când se răspândiseră zvonuri despre plecarea d-lui Corbescu, galbenul fost președinte al comisiunii interimare a adresat cetățenilor Capitalei o epistolă în care îi implora să rămâie liniștiți și să nu se ia după zvonuri, cari sunt opera răuvoitorilor din țară și de peste hotare.

D. Corbescu a fost dat afară. Incident neplăcut de sigur; dar d-sa nu este omul care să se emoționeze pentru așa de puțin lucru.

D. Corbescu a adresat o nouă epistolă cetățenilor Capitalei.

In esență această epistolă glăsuește:

— Fiți liniștiți. Am fost dat afară, dar aceasta este opera răuvoitorilor din țară și de peste hotare! In curând opinia publică își va spune cuvântul ei!! Și atunci voi reveni din nou în fruntea gospodăriei comunale!!!

*

DIALOG. — Eri un cetățean a apostrofat astfel pe d. Cuza:

— Abia venişi eri de la Iași
și de drăcii te apucași?

La care d. A. C. Cuza a răspuns; foarte senin:

— Nici-o drăcie,—vai di mini!
dar fac și eu ca Mussolini...

Cetățeanu a replicat:

Nu știi că azi în Parlament
Iorga te-a făcut dement?

Și d. Cuza, laconic cum îl știm:

— Dac'ar mai fi fost o Teacă
am fi discutat o leacă;
că eu așa sînt... virulent
și-mi place grozav șaga
de pe când eram student
și tipăriam pe la Șaraga...

Cetățeanul, nedumerit, neștiind bine nici ce e cu alezul de la Teacă, nici ce legătură este între antisemitismul d-lui Cuza și editura Șaraga, a înălțat din umeri și a plecat, murmurînd aparte:

— Nu știu ce dracu să-i mai spun,
dement n'o fi, da e... nebun!

TERMIDON & Co.

Datoriile negustorilor în străinătate

In jurul ultimelor tratative și introducerii principiului „rebus sic stantibus" în codul nostru comercial

Am arătat în câteva rânduri importanța problemei creanțelor în valută străină, contractate de negustorii noștri acum doi-trei ani, pentru diverse mărfuri. Din pricina dezastruoasei căderi a francului acești negustori sunt în imposibilitate de a plăti azi aceste creanțe, pe cursul actual al devizelor străine.

Faptul că negustorii români nu-și pot achita aceste creanțe, apasă greu asupra valutei noastre. Din această pricină atât guvernul averescan, cât și guvernul Brătianu au căutat să lichideze aceste împovărătoare datorii.

Lichidarea întâmpină însă dificultăți, ușor de prevăzut.

CALATORIA DELEGAȚIEI NEGUSTOREȘTI

Se știe că încă de acum șease luni, o delegație de negustori liberali, coompusă din d-nii Luca Niculescu, Orghidan etc. au plecat în străinătate, la Londra și la Paris pentru a căuta o bază de înțelegere cu creditorii englezi și francezi.

Delegația nu avea decât mandatul de a trata, fără a încheia nimic definitiv. In Anglia insuccesul ei a fost complect.

Negustorii englezi au declarat dela început că nu vor mai livra negustorilor români nici un fel de marfă, fără imediata achitare a vechilor datorii.

Termenul de plată ce-l cereau negustorii români nu a fost primit. Creditorii englezi au făcut însă o contră-ofertă: imediata achitare a tuturor datoriilor pe cursul de 300 lei lira sterlină. Cum negustorii români nu au putut accepta nici această contra-ofertă au părăsit Anglia fără nici un rezultat.

La Paris lucrurile par să fi luat o turnură mult mai favorabilă, dar amănunte precise lipsesc.

LEGIFERAREA INCETAREI PLAȚILOR

Cum vina acestei situații este numai a negustorilor ci și a guvernelor, — de oarece, după ce guvernul Vaida isbutise să ridice leul, negustorii neprevăzând că politica celor l'alte guverne îl vor prăbuși, au contractat aceste datorii — se caută azi să se legifereze „imprevizіunea" introducându-se acest principiu în codul nostru comercial.

In trecutul parlament se adusese, din inițiativă parlamentară, o lege în acest sens. — Dizolvarea parlamentului a împiedecat discutarea și votarea ei.

E vorba ca în actuala sesiune parlamentară să se aducă din nou un proect de lege din inițiativă parlamentară, redactat de un distins jurist, membru al majorității, prevăzând introducerea principiului „rebus sic stantibus" dar numai pentru datoriile contractate în timpul războiului.

Firește, că pe această cale, nu se va rezolva problema de cât în parte, și în partea ei cea mai puțin importantă.

Datoriile mari cari nu se pot achita, au fost contractate după armistițiu. De aceea, nu se știe ce atitudine va lua guvernul față de această inițiativă parlamentară, mai ales că există și temerea de represalii din partea străinătății.

Arestarea unor ofițeri turci la Salonic

Atena, 6

Fostul Muftiu Ahmed fostul primar Osman Said și un ofițer turc veniți din Constantinopol au fost arestați la Salonic inculpați de spionaj pentru inamic. Actele compromițătoare au fost confiscate. Consiliul de miniștri a aprobat o importantă urcare a lefurilor funcționarilor.

Variațiunile „Universului"

Atitudinea lașă și mereu provocatoare a „Universului" a ajuns să indigneze chiar pe cumătrul lui „Viitorul", care într'un număr recent a fost nevoit să-i facă o mică lecție de cuviință. „Universul" a răspuns scuzându-se.

Această dare înapoi a ziarului tuturor turpitudinelor morale, nu are de cât o singură explicațiune: teama de pagube la tarabă. Nimeni nu ignorează rolul „Universului" în agitațiunile antisemite. Se poate spune că ziarul acesta politist a fost monitorul tutulor turburărilor care continuă să păgubească țara și liniștea publică Pentru această slujbă de altfel studenții cuziști s'au și grăbit, ori de câte ori au manifestat pe stradă să treacă și pe la „Universul" pentru a depune la picioarele acestui monument al ațâțărilor primejdioase omagiul lor. Totodată încântat să'l primească, ziarul lui Stelian Popescu a refuzat în schimb să publice protestările cuminți ale studenților adevărați și în special a aruncat la coș protestul așa de inimos și de civilizat al studenților români din Paris.

Atitudinea aceasta a direcției ziarului reușea să pricinuiască bătăi chiar între redactorii lui. Nu e un secret pentru nimeni scandalul și loviturile sângeroase care au înălțat birourile „Universului" acum câteva zile în timp ce unul din funcționarii afacerii din Brezoianu venea biruitor la Capșa să anunțe că „Universul" își „poate permite luxul de a înjura pe jidani" *fiindcă* „jidanii au nevoe de publicitatea „Universului".

Se pare însă că încrederea aceasta a suferit oare cari corecțiuni aduse de realitate, și că o mică modificare de atitudine s'a impus și la taraba din Brezoianu E învederat că negustorii evrei au revenit la datoria primară ce le incumbă demnitatea de oamni, și au renunțat la serviciile, foarte aleatorii de altfel, ale publicității „Universului". Și iată cum increzuții și ferocii antisemiți din jurul d-lui Stelian Popescu parvin să se facă moi împăciuitori și dispuși chiar să publice manifestele celor cari îndeamnă la liniște.

E de văzut, însă, dacă această pocăință a ziarului provocator va avea efectul pe care 'l dorește și dacă populația evreiască, batjocorită și amenințată de el, nu va găsi că este absolut necesar pentru prestigiul ei moral să rupă orice legătură între ea și „Universul".

Disidență în partidul liberal

D. Toma Stelian, în fruntea unui grup de liberali, protestează printr'un apel public contra constituției despotice a partidului brătienist.

D. Toma Stelian publică împotriva Constituției liberale, un manifest semnat de d-sa, împreună cu d-nii Em. Culoglu, fost deputat; Scarlat Arion, fost deputat; Valentin Bibescu, fost deputat; N. Coculescu, prof. universitar, fost deputat; C. Rădulescu, fost profesor și decan al facultății de drept din Cernăuți; Al. Simionescu, fost prefect; C. Robescu, avocat, fost magistrat; A. Lapati, avocat; Victor Bălăcescu, avocat.

INCAPACITATEA GUVERNULUI LIBERAL

D. Toma Stelian își începe astfel manifestul:

„Guvernarea actuală a produs în opinia publică o decepțiune cu atât mai mare cu cât erau de mari speranțele născute și făgăduielile date în timpul opozițiunei.

Anarhia și incapacitatea în toate ramurile administrațiunei publice au făcut ca starea economică și financiară a țărei să se înrăutățească.

Guvernul n'a fost în stare să dea soluțiune nici uneia din problemele puse de consolidarea României Mari.

MERGEM CATRE REVOLUȚIE

D. Toma Stelian își continuă astfel manifestul:

Pilda fostului mare imperiu rus este destul de vie pentru ca să ne arate la ce urefaceri adânci și la ce dzastru poate duceoguvernare despotică. Massele populare sunt ușor de amăgit și este primejdios să începi prin a le încuraja aspirațiunile și apoi să fii silit a le reprima manifestațiunile și a lua contra lor măsuri cari revoltă conștiința publică și fac să se piardă ori ce urmă de încredere în instituțiunile judecătorești.

PARLAMENT ORDINAR IAR NU CONSTITUANTA

Citâm pasagiul final al apelului d-lui Toma Stelian:

Decretul de convocare a actualelor Corpuri Legiuitoare coprinde două părți: Una este bazată pe art. 35 din Constituțiune.

A doua însă, care le dă numele de „Constituantă" nu este bazată pe nimic.

PRIMEJDIA CEA MARE

Pericolul creărei unui asemenea procedeu consistă în aceea că oricare viitor guvern va putea să ceară M. Sale Regele ca Corpurile Legiuitoare alese să fie calificate Constituante.

Și atunci, la fiecare schimbare de guvern altă Constituțiune.

Ce devine stabilitatea ce se cere unei Constituțiuni?

CUM S'A CONFECȚIONAT CONSTITUȚIA

Azi se cer modificări din cari unele sunt adevărate copilării cum este de exemplu, schimbarea cuvântului „Dominantă" a religiunei ortodoxe în cuvintele „are întâietate" iar altele periculoase cum este restrângerea libertăței presei. Mâine se vor cere poate altele și mai radicale cum ar fi schimbarea regimului monarhic și a dinastiei.

O CONSTITUȚIE ȚARISTA

Așezămintele esențiale ale Țărei sunt astfel expuse fluctuațiunilor și patimilor politice.

Instabilitatea principiilor de organizare a Statului ne îngrijește pentru prezent dar mai cu seamă pentru viitor.

Denunțăm opiniei publice acest sistem și declarăm că-l dezaprobăm.

Față de aceste constatări dureroase, facem apel la toți acei cari au credință, că Țara poate normal să se desvolte pe temeiul adevăratei libertăți și-i rugăm să ne dea adeziunea lor.

IMPORTANȚA MANIFESTULUI

Importanța acestui manifest nu va scăpa nimănui. Nu este vorba de *câți* semnează acest manifest. E vorba însă, că un om, care e foarte departe de democrație, un om, cunoscut ca reacționar își dă seama totuși că proectul liberal este prea despotic, pentru vremurile acestea. D-sa prevede că aplicarea acestui proect ne-ar duce la revoluție.

Gestul hotărât al d-lui Stelian are o deosebită importanță. Cu toate acestea, sau *tocmai de aceea*, — oficiosul guvernului nici nu pomenește de apelul fruntașului liberal.

D. Goga și Constituția

D. Octavian Goga, fost ministru averescan și actual politician liberal, a început să-și publice fotografia în „Viitorul".

Impreună cu ea și un apel ardent în favoarea Constituției pe care partidul și-a purică în secțiile Parlamentului, neîndrăznind încă să o aducă în desbaterile lui publice.

Părerile d-lui Goga pe tărâmul politic n'au făcut nici odată autoritate, precum nici în trecut, părerile d-sale n-au făcut autoritate în literatură. Nu suntem deci siliți de fel să luăm în serios cuvintele d-lui Goga asupra Constituției brătieniste despre care nu s'a spus încă tot răul pe care această Constituție e în stare să-l facă. Avem însă dreptul să blamăm impudoarea omului politic ca, care, ieri într'un partid, a aderat la declarația generalului Averescu prin care nu se recunoaște legalitatea acestei Constituții, iar astăzi, în alt partid, acuamă aceiași Constituție barbară.

X

Viața artistică și intelectuală

Moș Gheorghe la Expoziție

de d. Spiridon Popescu

In editura „VIAȚA ROMANEASCĂ" Ediția II-a

Causa răscoalelor țărănești de la 1907, trebue căutată mai în adânc decât la suprafața inegalităților sociale. Arendășia nemiloasă încă nu este singura causă determinantă a deslănțuirii rezmeriței satelor. Dedesubtul amărăciunilor de toate zilele, sufletul țăranului a fost ros de nedreptățile cari au surpat sistematic licăririle de idealism, orice, năzuință către mai bine.

Tratat cu dispreț de către autorități, bruscat de speculanți și înlăturat mereu dela viața publică, țăranul a trebuit să rupă cu violență supapa nemulțumirilor, a trebuit să se răzvrătească și urmările se cunosc.

Și cine a cetit cartea d-lui **Spiridon Popescu, „MOȘ GHEORGHE LA EXPOZIȚIE"**, își poate da seamă de adevăratele cause ale furtunii care a bântuit cu atâta violență în 1907.

Observând de-adreptul la sate, viața cu toate obiceiurile, cu toate nedreptățile și cu tot ansamblul ei de prejudecăți, observând și pătrunzând psihologia masselor țărănești, d. Spiridon Popescu a adunat în cartea sa motivele caracteristice și a făcut reflexiuni cari sintetisează un mediu social, o situațiune îngrijorătoare.

D-sa ne descrie pe țărani ca fiind capabili să asimileze mijloacele de civilizație, dar scoate în evidență și faptul că greutatea cea mare este să găsești mijloacele eficace cu ajutorul cărora civilizația să pătrundă în jos până la ei.

Cu un umor viu și scăpărător, și stăpânind cu virtuozitate dialogul, d. Spiridon Popescu, reușește să redeie tipuri și caractere original cizelate și viguros definite. Hazul iresistibil înlocuește pretutindeni sforțarea stearpă prin care cei mai mulți dibuesc zadarnic cărarea spre sufletele mari și zbuciumate.

Nota comică abundă și adesea ori covârșește descrierea neaoșă și specific țărănească. Fără a scrie în spiritul lui Ion Creangă, Spiridon Popescu redă totuși un umor țărănesc, dedesubtul căruia stă totdeauna un dureros adevăr.

Clar și variat, d-sa scrie fără a aveă pretenția de stilist, deși dovedește cele mai alese calități de prozator.

C. A.

Situația externă a Bulgariei

Scrisori din Bulgaria

Cele două curente din partidul țărănesc bulgar, - Slăbiciunea partidelor de opoziție. - Influența Franței în Bulgaria. - Chestiunea reparațiilor. - Rolul Angliei

Sofia 1 Febr. 1923. — De sigur telegraful a adus în țară expozeul ministrului președinte d. Al. Stambuliischi, asupra situației externe a Bulgariei, făcută în Cameră zilele trecute. Scopul acestei corespondențe este de a da posibilitate opiniei publice din țară să cunoască adevărata situație externă, după cât o vedem aci și după cât se manifestă în viața internă a Bulgariei, situație pe care oficialitatea n'o poate arăta.

Mare ne este dorința să examinăm și să expunem numai situația politică externă a Bulgariei, dar n'o putem face, fără ca cel puțin în treacăt, să nu ne atingem de situația ei internă.

Oricâte afirmațiuni se pot face de către oficialitate pentru o guvernare de o lungă durată, fixând chiar și anii de guvernare, un cunoscător obiectiv al vieței și moravurilor politice ale bulgarilor, și mai ales cum s'au manifestat în ultimii ani de după războiu, va putea întrezări viermele care roade omogenitatea actualului guvern și astfel să poată explica mersul treburilor bulgare.

CURENTELE DE IDEI IN PARTIDUL ȚARANESC BULGAR

Ca orice organizație, fie ea reacționară sau democratică și în uniunea agrariană tot astfel și în guvernul eșit din ea, există două curente unul moderat reprezentat prin d. Turlacof, ministrul de finanțe și comisarul guvernului pe lângă comisiunea interaliată de reparațiuni, d. Tomof, ministrul de războiu; d. Manolof, ministrul căilor ferate și d. Omarcevschi, ministrul instrucțiunii publice, curent care dorește o apropiere și conlucrare cu burghezia, iar altul extremist, reprezentat prin d. Dascalof, ministrul de interne; Ț. Bacalof, ministrul lucrărilor publice; D. N. Atanasof, președintele Camerei; D. Radolof, ministrul comerțului, etc. curent care vrea desființarea totală a partidelor burgheze.

Disensiuni între aceste două curente s'au manifestat cu ocazia evenimentelor dela Târnova din Sept. a. tr. în cele dela Kustendil, în lichidarea conflictului între guvern și universitate etc. Deci viermele care va aduce criza există și trăește și azi în sânul guvernului. Dar nu numai atât și în sânul majorității parlamentare se formează aceste două curente, lucru care s'a constatat în dezbaterile din cameră asupra noului regim de producție și de export a tutunului. Fără îndoială aceste frecături, slăbesc puterea guvernului.

OPOZIȚIA ESTE SLABA

Până în prezent extremiștii sunt mai tari ca moderații. Pe când în dosul moderaților stă întreaga opoziție burgheză, care cu toate că numără 6—7 partide, este slabă: în dosul extremei stă partidul comunist, care singur este mai mare la număr și cu mai mare influență ca întreaga opoziție burgheză. De aci se alimentează actualmente puterea guvernului. Prin situația specială și prin scopul ce-l are partidul comunist în Balcani, el ESTE NEVOIT PRIN FORȚA SIMȚULUI DE CONSERVARE SA SPRIJINE, — cu toate că nu-i este solicitat acest sprijin de guvern, — moralicește guvernul în toate acțiunile îndreptate împotriva burgheziei, căci altfel în caz de va învinge curentul moderat și se va forma un guvern de coaliție, inevitabilă este deslănțuirea unei reacțiuni, care nu poate fi de folos acestei mișcări.

Și astfel sprijinul comunist apare ca o nevoe vitală guvernului, în schimb însă își are și partea rea, pe care mai jos o vom arăta.

GUVERNUL AGRARIAN ȘI POLITICA EXTERNA

In timpul interpelării, expunerii și a dezbaterilor ce a avut loc în Sobranie, asupra situației externe a Bulgariei trei chestiuni s'au ventilat: 1) Chestiunea reparațiilor; 2) Chestiunea debușeului la Egee și 3) Chestiunea minorităților.

Ori cât de atent am urmărit expozeul primului ministru pentru ca să ne facem o clară idee despre situația externă, spre marea noastră surprindere, căci tocmai în aceste zile de turburare internațională se cerea o preciziune din partea guvernului, n'am putut decât să constatăm o ncertată lipsă de preciziune.

Care este punctul de vedere al guvernului față de aceste trei chestiuni? Iată-le.

1) Reparațiile sunt o chestiune internațională, care nu depinde de guvernul bulgar, iar de ne vor cere reparațiuni nu vom da, căci n'avem, așa că nu ne pot lua sufletul...

2) Debușeul la Egee nu s'a hotărît dar se va hotărî în folosul Bulgariei, dar când și cum?

3) Minoritățile? Este o pasăre neagră care sboară asupra Bulgariei, dar va veni vremea când importanța frontierelor se va micșora și atunci se va rezolva chestiunea aceasta.

Și cu aceasta s'a terminat expozeul primului ministru.

INFLUENTA FRANCEZA IN BULGARIA

Dar să examinăm noi situația externă a Bulgariei, așa cum transpiră din ziare și din cercurile competinte.

Ca și la noi, tot astfel și în Bulgaria, Franța a reușit să-și câștige un teren de influență mai mare, ca oricare altă putere europeană.

E destul de caracteristic faptul că la tedeumul făcut pentru ministrul Narutovici sub inițiativa ministrului francez d. George Picau, n'au asistat miniștri plenipotențiari ai Angliei și a Italiei, tinzând astfel să protesteze, considerând faptul ca o încercare de a viola independența statului bulgar. Cu toate acestea Franța pișăe zdravăn și destul de aspru și neceremonial. Pentru aceasta nu este de prisos să arătăm și următorul fapt care ne-ar pune într'o lumină de a vedea raporturile dintre aceste două state.

Pentru turburările de la Kustendil, al cărui autor moral este considerat precum de diplomați din Sofia tot astfel de întreaga opoziție inclusiv și comuniștii, ministrul de interne d. R. Dascalof, care n'a căutat să evite aceste turburări cu toate că lia din timp că se vor produce, turburări cari ar fi avut consecințe vitale pentru însăși existența Bulgariei ca stat independent, dar cari mulțumită tacticei ministrului Tomof și bună voința autonomiștilor nu s'au complicat. In schimb însă după cât am aflat aci, marile puteri în cap cu Franța și-au dat asentimentul de a se aplica Bulgariei sancțiuni de către statele vecine, dar care în urma lichidărei chestiunei de la Kustendil, au fost amânate. Insă în schimbul acestei amânări s'a cerut destituirea ministrului Dascalof, care de fapt nu mai este ministru întru cât cu întoarcerea d-lui Stambuliischi dela Lausanne, a preluat ministeriatul d-sale. Primul lucru pe care d. Stambuliischi a trebuit să-l facă a fost schimbarea prefectului asupra căruia planau bănueli și care n'a fost destul de energic în seara de 4—5 Dec. când în Sofia era o adevărată panică. Noul prefect este partizanul unui partid burghez, căruia i s'a dat puteri depline de a schimba personalul său. Dar chiar și d. Stambuliischi a dezaprobat public activitatea d-lui Dascalof. De aci reese că guvernului i s'a impus de afară schimbarea aceasta și că Franța depune mari sforțări de a putea avea Bulgaria de partea sa în eventuale complicațiuni în Orient

ROLUL ANGLILEI

Să vedem acum care sunt relațiile Bulgariei cu Anglia. Anglia până în prezent n'a făcut pe cât știu încercări de a atrage Bulgaria de partea sa. Insă în Anglia sunt oameni politici cari privesc Bulgaria destul de bine și cu simpatii. Astfel frații Buxton, în revistele lor, întodeauna au luat apărarea Bulgariei și mai ales pentru debușeul la Egee. Insă într'o scrisoare a acestora către un cunoscut al lor de aci, care scrisoare am cetit-o, își expun amărăciunea de faptul că Mitropolitul Stefan, omul de încredere al primului ministru, când a fost la Londra și la Paris, a ținut slujbă în biserica rusă. Faptul acesta, se spune în scrisoare, întărește bănuelile cercurilor politice engleze, cum că Bulgaria înclină tot spre Rusia sovietistă. Și într'adevăr această acuzație față de Bulgaria vine ceeace este rău pentru ea, din mai multe părți. Și aci este partea rea a sprijinului comunist dat guvernului în politica internă

RELAȚIILE CU ITALIA

Ca Italia Bulgaria nu este rău, dar nici bine nu este, știind ce politică duce Italia în Balcani. E destul să amintim că în timp ce D. Stambuliischi era în București și se pregătea să plece la Belgrad, i s'a telegrafiat din Roma, ca înainte de a se duce la Belgrad să treacă întâi prin Roma. Ori d. Stambuliischi nu s'a dus, motivându-se că n'a primit telegrama la timp. Pe de altă parte nici atitudinea guvernului bulgar față de macedoneni autonomiști nu poate să nu influențeze asupra relațiilor dintre Italia și Bulgaria.

Intr'o viitoare corespondență vom expune relațiile Bulgariei față de Rusia, Turcia, Grecia, etc. precum și acestea cu comisiunea de reparațiuni.

STAN CRISTEA

ITALIA PENTRU RESTRANGEREA INARMARILOR NAVALE

Roma 8. (Rador). — Parlamentul italian a aprobat convenția celor cinci puteri de la Washington relativă la restrângerea înarmărilor pe mare.

Palatul justiției

Cu prilejul primelor încăerări între studenții creștini și evrei, studentul M. Lungulescu a fost grav rănit la frunte.

S'au făcut investigațiuni cari au arătat ca autor al rănirei pe studentul evreu dela medicină Ghischler Motea. D. judecător de instrucție Pastion dela cabinetul II a luat interogatoriul lui Chischler Motea, care a tăgăduit orice vină. D. judecător Pastion a emis apoi mandat de arestare împotriva lui Ghischler, mandat care va fi supus s. II-a spre confirmare astăzi.

CAZUL N. BELITOREANU

Acest membru al comisiei pentru judecarea apelului fiscal dela primăria Capitalei, despre care am arătat că a luat mită dela diferite instituții spre a nu fi impuse la dări mari, și care până acum s'a așezat pe terenul negațiunii, a început să mărturisească, însă căutând să-și diminueze vina. El afirmă că sumele luate și sunt multe și dela mulți terorizați, au fost împărțite cu alți membrii ai comisiunei. Iar numele celor dela cari a luat sunt atât de multe, că fostul consilier Belitoreanu nu-și mai aduce aminte și va trebui să i se pue la dispoziție tabloul apelurilor judecate la primăria Capitalei, spre a indica în mod precis numele celor „ciupiți". Aceștia se vor constitui parte civilă în procesul penal ce va urma.

Plățile în valută străină

O delegație a „Sfatului Negustoresc" Central compusă din d-nii T. C. Zamfirescu, Barbu Dumitrescu, I. Dumitrescu, Bucur Bunescu, A. Goldstein, Gh. Lupas și D. P. Niculescu s'a prezentat eri dim. d-lui Vintilă Brătianu ministrul de finanțe expunându-i deziderațele comitetului în ce privește regularea plăților în străinătate.

D. ministru de finanțe a primit delegația cu multă bunăvoință și a luat cunoștință de mersul Sfatului Negustoresc făgăduind că va veghea ca economia națională să fie salvată.

Referindu-se la cuvântarea ținută în Parlament în chestiunea valutară a comunicat delegației impresia favorabilă a d-sale cu privire la mersul tratativelor în străinătate a comisiei care lucrează acum în Anglia.

D. Vintilă Brătianu a asigurat delegația Sfatuluid că guvernul va ajuta pe negustori și industriași în ce privește plățile în străinătate — aceasta fiind și de un interes vital pentru țară.

Revoltele din Tripolitania

ROMA. — Știri din Tripoli anunță că eri a fost înfipt tricolorul italian pe palatul din Tarhuna. Colonelul Graziani, învingând ultima rezistentă a rebelilor a reușit să reocupe acest centru important de unde se va răspândi acțiunea de sdrobire a șefilor răsvrătitori. Trupele italiene au realizat o pradă bogată formată din mitraliere, puști, munițiuni și un tun. O altă coloană a ocupat întregul masiv muntos din Tahuna; șefii au făcut act de supunere.

D. General Văitoianu instalează noua Comisie interimară

D. Gh. Corbescu și-a luat rămas bun dela funcționari

Noua comisiune interimară a Capitalei a fost instalată ieri, de d. general A. Văitoianu, ministrul de interne.

Inainte de sosirea înlocuitorilor, d. Gh. Corbescu și-a luat un dureros adio dela funcționarii comunali, cărora le-a spus că este o victimă a luptelor și combinațiunilor politice.

„*Eu am voit să intronez dreptatea și cinstea și guvernanții nu m'au lăsat*".

Și fostul „părinte" al Capitalei și-a cerut umil, ertare dela funcționari, cu care s'a purtat violent și nedrept.

„Această purtare a fost datorită grijei perpetue ce purtam pentru satisfacerea nevoilor populației"

D. dr. Scupiewsky a declarat că se va întoarce la gospodăria comunală ca primar ales, nu numit și a protestat împotriva „brutalității politice care a determinat despărțirea".

Comisiunea interimară — în frunte cu d. Gh. Corbescu—a părăsit localul Primăriei înainte de sosirea nouei comisiuni.

La ora 11 a m. d. general Văitoianu a procedat la instalarea nouei comisiuni, în frunte cu d. dr. Costinescu.

D. ministru de interne a făcut apel la funcționari să sprijine necondiționat pe d. dr. Costinescu, venit să satisfacă, în parte, doleanțele populațiunii bucureștene.

„Am înlocuit comisia interimară pentru că, din cauza discuțiunilor continue din consiliu; din cauza unor ambițiuni personale; di cauza năzuințelor, îndreptățite sau nu, nu a putut uni din loc carul gospodăriei comunale, sau l-a urnit cu foarte multă greutate.

„Dând Bucureștiului o comisiune interimară redusă, compuse din oameni cari doresc din suflet să fie utili publicului, sunt sigur că se va putea proceda resatisfacerea nevoilor populației".

„Nu dorim să facem politică la Primărie, ci gospodărie".

„*Să vă dați osteneală ca ordonanțele Primăriei să aibă sancțiuni și aplicarea lor să fie sever controlată*".

PROMISIUNILE NOULUI PRIMAR

Populațiunea Capitalei a crescut aproape la întreit de ceeace era în 1908, iar mijloacele de administrație comunală sunt astăzi aceleași ca atunci și în unele servicii sunt reduse la o treime din ceeace erau înainte de război.

Lipsa de deciziune în acțiune, lipsa de deplina înțelegere între administratorii comunei, amânarea soluțiunilor practice și reale prin discuțiuni inutile, scăderea răspunderii directorilor de servicii prin intervenții inoportune în atribuțiunile acestora și lipsa de fonduri.

Nici unul din noi nu are nici o obligațiune de nici un fel pentru un interes personal In schimb cu toții ne legăm să muncim și să luptăm pentru interesul general al locuitorilor Capitalei.

Dar, oricâtă bunăvoință și putere de muncă ar avea fiecare din noi, fără concursul larg și binevoitor al organelor Statului nu vom putea a junge la un rezultat mulțumitor.

In primul rând vă cerem concursul d-voastră, Domnule Ministru, și am convingerea că-l vom avea așa cum se cuvine să fie dat Capitalei României.

Avem nevoie de concursul d-lui Ministru de Finanțe, căci refacerea gospodăriei nu se poate face decât cu un capital inițial pe care guvernul l'ar pune la dispoziția Capitalei și prin o contribuțiune din partea Statului pentru populațiunea flotantă a Capitalei, care nu contribue cu nimic la sarcinile comunale și care reprezintă aproximativ o pătrime din populațiunea Capitalei.

Căile Ferate, Ministerul de Domenii, Ministerul de Război, Poliția Capitalei și multe alte instituțiuni pot ajuta sau îngreuia acțiunea gospodăriei comunale.

In primul rând ne preocupă salubritatea Capitalei.

Vom reface materialul distrus și vom repara pe cel deteriorat ca într'un interval ce nu va trece de două luni, serviciul de salubritate să poată funcționa cel puțin ca înaintea războiului.

Aprovizionarea Capitalei în aceste timpuri devine tot mai grea; legumele sunt spre sfârșit, carnea se procură cu mai mare dificultate, spre primăvară ca toamna; însămânțarea slabă de grâu promite o recoltă foarte limitată, ca consecință problema pâinei devine mai grea pe fiecare zi. Iarna nu este terminată și depozitele de lemne în Capitală sunt spre sfârșite.

Toate aceste chestiuni atât de importante ne îngrijesc și nu vor putea fi de noi soluționate pentru mulțumirea tuturor decât pentru campania anului 1923-24.

Chestiunea apei nu va putea fi complect soluționată decât într'un termen mai lung, totuși avem buna speranță că până în toamna acestui an să desăvârșim noi ceeace se promisese sub administrația d-lui Dr. Gheorghian.

Dar cu mai multă modestie sperăm să dăm Capitalei un plus de 10.000 m. c. de apă pe zi și o mai bună economisire a acesteia pentru a putea satisface toate cartierele orașului.

Lumina electrică cu mai multă ușurință va putea fi distribuită tuturor din noile instalațiuni ce se fac și se vor face la uzina comunală.

Pavarea străzilor și buna lor întreținere se va face în limita disponibilităților.

Trotuarele în Ocolul IV, unde în mare parte trebuiau făcute, ca toate lucrările de edilitate, de către acei ce au parcelat și vândut terenuri de clădit, se vor face prin colaborarea dintre proprietar și comună, pentru ca cu un moment mai curând să scăpăm populațiunea de noroiul acelor cartiere.

Problemele sunt multe și foarte variate în gospodăria comunală, le vom studia pe toate și le vom da cele mai bune soluțiuni în raport cu mijloacele noastre, preocupându-ne în deosebi chestiunile de ordin sanitar. Căci în urma tristelor experiențe făcute în timpul și din cauza războiului, nu mai este îngăduit astăzi să tolerăm epidemia de tifos exantematic în Capitala țării.

Instrucția și educațiunea morală prin școală și biserică, vor forma obiectul preocupărilor noastre.

D. dr. Costinescu termină cu speranță că, în curând, populația Capitalei va avea un consiliu comunal ales

Până atunci cere concurs funcționarilor comunali ca să asigure o gospodărie așa cum merită Capitala României Mari.

D. Roban, în numele funcționarilor—urează bun sosit comisiunii interimare.

Spectacolele de azi

TEATRUL NAȚIONAL: Visul unei nopți de vară.
OPERA ROMANA: Carmen.
REGINA MARIA: Cadavrul viu.
POPULAR: Băiat de viață.
CENTRAL: Pe sleau.
MOULIN ROUGE: Varietăți.

*

A apărut „Orizontul" No. 6 din 8 Februarie 1923 cu următorul sumar:

Teatrul la Romani, de R. Dinu. Postulatul lui Euclide și nașterea geometriilor neeuclidene de G. Iacobescu. Istoricul astronom, în România, de A. Z.-Kretzalis; Supremul cult (poesie), de Haralamb G. Leca; Aeroplanul viitorului de Marc Gouvieux; Puterea formidabilă a pumnului, de dr. Francis Heckel; Aplicațiunile terapeutice ale D'Arsonvalisațiunei de Gh. d'Arsonval; Moartea prin electricitate; Discipolii lui Tolstoi în Canada; Un orologiu uriaș; Leul furnicilor; Aur în apa mărilor; Oameni celebri: Pestalozzi; Moartea unui vestit explorator; Cugetări de la Rochefouchauld, La Fontaine, Confucius, Pascal; Așteptare zadarnică (nuvelă), de H. Bordeaux; Savanți și filosofi iluștri; Calendar și fenomene astronomice.

La „*Cercul de studii comerciale*" din Palatul Camerii de Comerț se vor ține în cursul lunei Februarie următoarele conferințe:

Duminică 11 Februarie, G. Lucian Boltuș: *Aporturile în natură la societățile pe acțiuni.*

Duminică 18 Februarie, I. Dumitrescu: *Contribuții la modificarea Legii Burselor.*

Conferințele se țin la ora 10 a. m. și sunt publice.

Asociația Femeilor Române **„Sprijinul"**, organizează pentru ziua de Vineri 23 Februarie, ora 4—8 p. m., precis., un CEAI URMAT DE DANS, în scop filantropic în Sala „Liedertafel", strada Academiei.

Societatea „Principele Mircea" pentru protecția copiilor în România, sub Inalta Președinție a M. Sale Regina, va da o reprezentație jucată de amatori, la Teatrul Național, în serile de 13, 14 și 16 Martie. Beneficiul va folosi la crearea noullor dispensare pentru copii sugari, în București.

Concertul Al. Albu

Sâmbătă 3 Februarie, în sala Fundației Carol a avut loc concertul mult preciatului violonist Alexandru Albu. Concertul a fost dat în folosul Academiei libere de pictură. Programul frumos aranjat a prezentat publicului în primul rând „Giaccona" de Vitali, concertul de Brahms, „Menuetul" de Mozart „Grave" de Fr. Bach și Barcarolla lui Ondricek.

O adevărată surpriză a fost pentru public „Humoresque" a d-lui Emil Montia.

Concertul s'a terminat cu „Variațiuni" pe o temă de Corelli de Tartini-Kreissler.

Maestria execuției precum și frumosul aranjament al programului au dezvăluit încăodată frumosul talent pe care îl are acest tânăr făcându-ne să-l clasăm printre cele mai frumoase talente care s'au prezentat publicului românesc.

Sperăm că d. Albu va căuta să se prezinte din nou publicului, care îl apreciază așa cum se cuvine.

Ng.

Adunarea generală a sindicatului chelneri

Comitetul sind. chelneri din București face cunoscut tuturor membrilor săi că în urma contestației făcută de membrii sind. judecătoria respectivă a respins recunoașterea noului comitet ales în ad. gen. din 12 Ian. dispunând convocarea din nou a tuturor membrilor sind. în ad. generală pentru ziua **de Joi 8 Febr. la ora 3 jum. p. m. în sala Turn-Verein strada Brezoianu cu următoarea ordine de zi: Modificarea statutului, constituirea breslei, contractul colectiv și alegerea noului comitet pe anul 1923**

Toți membrii, în special acei ce au semnat protestul, sunt datori să ia parte, căci hotărârile luate sunt obligatorii pentru toți.

Nu pot intra în sală, nu pot lua Comitetul mai face cunoscut membril șind.

Comitetul mai ace cunoscut membrilor și în genere tuturor lucrătorilor chelneri că s'a lansat, în înțelegere cu organele competinte, spre semnare un proces verbal pentru constituirea breslei, reformă cerută de mult timp și în fine pe punctul de înfăptuire.

Toți lucrătorii cu practică și experiență sunt chemați să semneze acel proces verbal cât mai urgent înfăptuind breasla.

Pot esmna procesul verbal și lucrători cari nu sunt membrii sind. aci fiind vorba de breaslă.

De asemenea facem cunoscut tuturor picolilor că îndată ce va apare în ziare chemarea lor la înscrierea în școala de pregătire să se grăbească să își ocupe loc la primele cursuri ce curând încep **sub supravegherea direcțiunei generale a învățământului din Ministerul Muncii.**

NUMERUS CLAUSUS

REFLECȚIUNI

Mă duc cu gândul pe timpul când am fost student și nu-mi amintesc ca elevii de liceu și studenții universitari să fi făcut vre-o deosebire între colegi creștini și evrei!

Studenții universitari într'adevăr n'au primit în Asociația studenților uiversitari, pe cei evrei; însă afară de această restricție, care nu se știe pe ce a fost motivată (poate pe faptul că studenții evrei n'au fost cetățeni români) nu s'a făcut aproape nici o deosebire! Colegii fără deosebire de religie trăiau între ei foarte bine, unii locuiau și luau masa împreună. Imi aduc aminte că la un spital din Iași, un intendent nu s'a purtat tocmai cuviincios cu un student evreu; toți studenții au cerut înlocuirea sau pedepsirea acelui intendent!

De atunci au trecut 30 de ani.

Timpurile s'au schimbat, dar unii au mers *„anapoda"!*

Noua generație în loc să ia pildă dela cea din trecut care a dat țării atâția oameni de valoare, în loc să învețe mai mult și mai ales să citească așa cum a făcut generația din 1880—90, noua generație s'a apucat să dea lecții profesorilor cum ar trebui să conducă Universitatea!

Tinerimea a început să introducă în țara Românească: **ura religioasă?**

Eu cred că alta e menirea tinerilor studenți. Dacă de pildă cei dela medicină n'au destule cadavre pentru studii, datoria studenților cred, a fost să se adreseze decanului care în rândul său ar fi intervenit unde era de drept, pentru ca studenții să nu sufere. Bazat pe raționamentul studenților, ar urma ca fiecare student de altă religie sau nație să-și aducă cadavre respective?!

Ooare așa se procedează la toate facultățile din restul lumei?

Să stăm strâmb pentru a judeca puțin drept. Ooare lipsa de cadavre evreești a arătat așa de tare studențimea creștină în cât a fost silită să ajungă acolo unde a ajuns?

Sunt în țară atâtea spitale unde se găsesc de multe ori cadavre nereclamate, pe când medicii acelor spitle trebuie să-și piardă timp cu adrese pe la diferite autorități spre a fi îngropate. S'ar putea deci foarte ușor interveni la acele spitale ca, orice cadavru nereclamat să fie expediat facultăților de medicină.

Cred că vor fi atâtea cadavre la dispoziția studenților, în cât, — chiar dacă evreii ar refuza ceea ce comunitățile evreiești au și aprobat — ar fi de ajuns pentru ca toți studenții să aibă destule piese de disecții!

Deci trebuie să deducem că alta a fost și este cauza mișcărei studențești. Din cadavre a înviat: **numerus clausus!**

Ași înțelege și acest fel de rațiune modernă, post bellum, dar de ce **„special pentru evrei!"** Vra să zică fiindcă evreii dau cadavre, s'a găsit altă platformă!!

Se potrivește oare ca în anul 1923 când Rusia Taristă — singura fostă țară de pe lume, care a primit în școli un număr hotărât de evrei — nu mai există; se potrivește azi, când omenirea a pierdut 20 milioane suflete din cele mai tinere, pentru a se putea proclama dreptul liber al tuturor la viață: dreptul minorităților la traiul cum îl înțeleg în limitele legilor statului unde se află; azi când evreii au suferit poate mai mult de cât alții, pentru că evreii au fost în toate țările beligerante și au luptat pretutindeni unii contra celorlalți; azi să vie tinerimea național-română, și să întoneasă că bunul renume de țară ospitalieră, fără luptă religioasă de care s'a bucurat România până acum?

Azi când țara s'a triplat atât în mărime cât și în populație, fapt la care a luat parte cât de cât și evreii din vechiul regat; azi să se pună stavilă studiului tinerilor români de religie mozaică?

Oare nu-și dau scama acei studenți că pretenția aceasta s'ar putea lua ca un act de slăbiciune? Dacă nu mă înșel, concurența, acel „struggle for life" face ca indivizii să se desvolte mai bine. Se tem oare viitorii doctori, avocați, ingineri etc. că vor avea de luptat cu câți-va concurenți evrei?!

Cu atât mai bine pentru progresul țării! Așa zișii naționaliști vor fi siliți să muncească mai mult, se vor pregăti mai bine spre a întrece pe ceilalți. In ceea ce privește funcțiile, n'au a se teme. Nici creștinii nu se mai îndeasă azi la slujbe, încât nu va fi nevoie de teama „câinilor străini", expresie care nu cadrează tocmai cu titlu de student universitar! De ce nu se uită acei studenți și la cele bune care se fac în Franța?

Un coleg din generația mea originar din Brăila (Catz) luând doctoratul în medicină la facultatea din Paris, a fost numit prosector la acea facultate, post pe care, dacă nu mă înșel îl ocupă încă. Fiind însurat cu o colegă dela aceeași facultate— o rusoaică — părinții acesteia voiau să intervie ca acest Catz să fie numit profesor la facultatea din Petrograd cu condițiune ca să treacă la creștinism. Catz însă a refuzat acest târg caraghios de conștiință și a rămas în postul de prosector la Paris!!

Vra să zică milioanele de francezi, miile de doctori în medicină franțuzi nu s'au sinchisit că prosectorul facultății de medicină din Paris, e evreu și încă strein de țara lor!? Tot astfel un evreu ieșan (Feder) a fost decanul facultăței de drept din Lille?!

Stiința și munca nu sunt bunuri naționale ci individuale și cine se ridică prin știință și muncă, nu trebuie controlat în care parte se închină dacă se închină!

De ce acești tineri nu cetesc răspunsul care l-a dat cu 40 de ani în urmă Petre Carp între altora și **bărbierului național Cletinos** din Iași, care pe când îl bărbierea pe Carp făcea politică, plângându-se că evreii acaparează meseriile?

— „N'au decât creștinii să se ție de meserii", nu de slujbe, să caute să întreacă prin muncă și economie pe evrei, și atunci aceștia fiind în mâinele lor, evreii nu vor avea ce acapara, fu răspunsul lui Carp.

De ce studențimea nu cetește ce spunea generația dela 48 care a făurit România modernă (vechiul regat); de ce nu cetește mesagiile de primului domnitor democrat Vodă Cuza, cu care anonimul său de azi n'are nici în clin nici în mnecă?

Dacă studențimea ar ținea seamă de dorințele acelei generații, ar vedea că țara aceasta mai are multe lipsuri și mai e mult de făcut?

Oare n'ar fi mai de folos dacă studențimea s'ar gândi că în primul loc (vechiul regat cel puțin) avem vre-o 70 la sută din populația rurală, analfabeți și dacă în timpul liber s'ar duce fie care în satul lui și în loc să aducă manifeste provocătoare de ură între locuitori, ar ținea prelegeri populare, fie de igienă fie subiecte din viața practică: astfel ca țăranul să știe cum trebuie să se apere în viața practică de toți și de toate?!

Oare aceasta n'ar aduce mult mai mult folos atât țării cât și poporului de care fac atâta paradă?!

Oare **în numerus clausus special pentru evrei**, constă fericirea acestei țări? Cred acei studenți serios acest lucru?! Incolo toate sunt la locul lor?!

N'ar fi oare mai nimerit ca studenții să facă cât mai multe școli de adulți, pentru a mai lumina cât de puțin, muncitorimea și micii funcționari din orașe, clase care pe lângă ignoranță au început a degenera din cauza cafenelelor și a altor localuri?!

N'ar fi oare mai nimerit ca studenții să caute a desvolta în popor conștiința demnității de om, ca să știe că nu oricare surtucar sau sluibaș are un drept peste omul mai simplu și să-l calce, la orice prilej, în picioare?

N'ar fi oare mai nimerit ca studenții să se ocupe cu explicarea populară a tuturor legilor țării, pentru ca fiecare om să știe ce e permis și ce nu e permis oligarhiei noastre? etc.

Toate acestea nu se potrivesc mai curând vârstei și demnității de student de cât propaganda urei între locuitorii țării?!

Azi când cultura a ajuns departe, din nenorocire unii caută să readucă o parte a Europei la epoca lui Torquemada! Și la noi a fost dat tocmai orașul Iași, leagănul tuturor ideilor frumoase, generoase și umanitare, ca studențimea acestui oraș să dee tonul devastărilor și a **împiedicărei studenților evrei de la cursuri!!**

Vina nu e numai a acelor cari pun în practică asemenea apucături medievale, nici a celor ce le pun la cale.

Mai mare e vina acelor cari având posibilitatea nu pun la loc, indiferent cine sunt pe toți acei cari turbură liniștea de care are nevoie, mai ales acum, țara!

Azi domnii aceștia nu văd decât lungul nasului; va veni însă vremea când își vor da seama mai bine, dar atuncea, ca și în 1907, va fi cam prea târziu!!

*

Dacă nu mă înșel nici uniunea evreilor nu procedează cum ar trebui. Uniunea evreilor, cred că, ar trebui să cultive politicește masa poporului evreu: mica burghezie și muncitorimea. Aceștia ar trebui să știe fiecare ce vrea și ce trebuie să vrea. Nu în ajunul alegerilor să lase pe fiecare prezident de oraș să-i conducă așa cum îl dictează interesele sale personale.

Ar trebui să știe fiecare drepturile și **mai ales datoriile sale**; ar trebui educați în senzul **modestiei** în trai și mai cu seamă **în lux**; ar trebui deprinși să fie demni însă **modești, etc.**

O lege de silnicie

Ce Constituție vor să ne dea liberalii

- Discursul d-lui Cezar Partheniu -

La întrunirea ținută de partidul țărănesc Duminică la „Dacia", d. profesor universitar Cezar Partenie, a înfierat astfel tendințele despotice ale guvernului liberal:

D-lor, numărul în care ați venit la această întrunire și căldura cu care urmăriți cuvântările, stă dovadă că aceeași simțire și aceeași grije ne stăpânește pe noi toți, pe massa cetățenească și pe fruntașii partidului țărănesc. In anii din urmă am fost obișnuiți să înfruntăm, fără prea multe turburări, situațiuni extraordinare și pericole mari, dar toți avem astăzi conștiința că niciodată nu ne-a amenințat un mai mare pericol decât acela ce stă acum asupra capetelor noastre, **pericolul constituției liberală**. Căci totdeauna și în toate locurile, o constituție a eșit din consimțământul liber al tuturor păturilor sociale, al tuturor forțelor cari alcătuesc mulțimea în care stă suveranitatea. Și este natural să fie așa fiindcă constituțiunea este un pact, este o legătură reciprocă care garantează reciproc drepturile fundamentale, interesele vitale, libertatea, cari singure dau preț vieții și o fac să merite să fie trăită.

LIBERTATEA PRESEI

Partidul liberal vrea să hărăzească neamului românesc o constituție eșită **numai din gândirea și simțirea sa**, să impună cu silnicie o constituție menită să dea numai o satisfacție intereselor sale de clasă. Experiența ne-a dovedit că constituția veche, care avea frumoase declarații de principii, păcătuia prin lipsa a trei lucruri fundamentale, păcătuia căci îi lipsea garanția libertății alegerilor și garanția instituțiilor locale autonome. Departe ca noua Constituție a partidului liberal să împlinească aceste lipsuri; dimpotrivă, le agravează, căci față de declarația de libertate individuală, Constituția cea nouă a liberalilor adaogă posibilitatea ca în mod arbitrat **puterea executivă să institue starea de asediu după placul puterei executive.**

Și mai face un lucru: **DESFIINȚEAZA LIBERTATEA PRESEI.** Și aci, în tendința lor de a sugrumă libertățile, au nimerit drept, căci ei dau toate libertățile afară de libertatea presei și nedând libertatea presei toate celelalte sunt iluzorii, se vor ofili și vor dispărea. Și d-lor, liberalii când încearcă acest atentat la libertatea presei, uită că există un adânc și înțelept proverb, care spune: ale tale dintru ale tale. Căci d-lor, dacă există o presă de scandal și de șantaj, o presă care să pătimească atunci când s'ar institui regimul care duce delictele de presă înaintea tribunalelor este presa liberală, presa liberală este presa revolver în care șantajiile înfloresc ca ciupercile în băligar, este presa revolver care a pus-o rând pe rând în opoziție în pieptul guvernelor și nu le-a lăsat să ia măsuri în domeniul economic, ca să rezerve pentru ei, când vor veni la guvern, toate instituțiile economice. Vi s'a vorbit de societatea I. R. D. P. acaparată de liberali, de „Reșița" pe care caută să o acapare. Aceasta este tactica liberalilor. Și atunci, nu va fi o presă care pe drept să sufere, în ziua când acest regim s'ar înfăptui, decât presa liberală. Dar, d-lor, pe lângă această suferință de drept, ar fi ca să fie sugrumată toată presa cealaltă, care luptă pentru dreptate și adevăr și pentru libertate. Și când fac acest atentat la libertatea presei, uită că pentru ea acest mare adevăr a mai fost pus și s'a luptat pentru apărarea lui, la noi în țară, a mai fost pus de liberali de acum 60 de ani, de liberalii din generația sacrificiilor, pe care liberalii de azi, din generația beneficiilor, nu-i mai cunosc, și în fruntea luptei era chiar Rosetti și falanga de luptători din jurul „Românului", acestui idol de odinioară al liberalilor îi răstoarnă la pământ credința lui de altă dată îl alungă și îl înlătură, (ovațiuni).

LIBERTATEA ALEGERILOR

In ceeace privește libertatea alegerilor și în ceeace privește autonomia locală, ce garanții aduce noul proiect al liberalilor? Nici o garanție, pentrucă liberalii înțeleg, că a acordă aceste libertăți însemnează ca pentru totdeauna să piară reazămul pe care își întemeiază puterea lor arbitrară (ovațiuni).

Și cine sunt acei cari vor să facă noua constituțiune cu gâtuirea intereselor și libertăților noastre? Cu ce instrument? Cu un parlament care nici odată până astăzi—deși de obiceiu, în alegeri la noi e fraudă și violență — nici o dată n'a ieșit dintr'o mai scandaloasă desfășurare de violență de fraude (ovațiuni). Evident că o asemenea constituție votată de un asemenea parlament constitue o provocare și o sfidare. Și mai este încă ceva, care agravează această provocare și sfidare paralel cu dânsele: este dovada de suprema incapacitate pe care o dă guvernul, dovada prăbușirei leului, chestiunea valutei pe care nu o voi atinge pentrucă a fost atinsă de vorbitorii care m'au precedat. Și este apoi acea vinovăție criminală de a specula ce este mai sfânt în sufletul tinerimei noastre universitară agitațiunea studenților universitari (ovațiuni).

CUM SUNT SPECULATE SENTIMENTELE TINERETULUI

Și d-lor, asupra acestei chestiuni dați-mi voie să spun câteva cuvinte.

De sigur, că nimic nu e mai respectabil decât sentimentele de dragoste și devotament ale tinerimei universitare pentru cultura națională pentru națiunea românească, sentimente care sunt la obârșia mișcărilor la care asistăm.

Aceste sentimente sunt un tezaur și sunt chezășia împlinirei de către noi a misiunei noastre naționale și inspirându-se dela dânsele studențimea a înscris în analele sale pagini glorioase ca paginele luptelor care le-a dat în timpul memorandului pentru a sprijini în fața întregei Europe drepturile națiunei românești oprimată de unguri. Dar d-lor, tocmai pentru că aceste sentimente sunt efervescente pentru tineretul acesta lipsit de experiență este foarte ușor ca instigațiunile unor rătăciți să le îndrepteze pe cărări greșite este ușor să se exploateze aceste sfinte sentimente. O asemenea cărare greșită este a îndruma studențimea pentru a reclama în numele acestor sentimente o stângenire, o limitare a forței de iradiațiune a culturei românești din învățământul nostru superior (ovațiuni).

Este o greșeală, interesul nostru ar fi tocmai dimpotrivă, ca această forță de iradiațiune să se întindă cât de departe, să atingă un număr cât mai mare de străini, chiar străini de neamul nostru, căci universitățile sunt niște vetre de lumină și de căldură în care arde flacăra idealurilor, de adevăr, de dreptate și de frumusețe (ovațiuni) și aceste flacări și această căldură interesul nostru este să ajungă cât de departe. Universitățile străine, germane, franceze, consideră ca un titlu de mândrie și ca un câștig pentru ele faptul că la catedrele universităților se îmbulzesc nu numai francezi, sau germani, ci și reprezentanți ai altor națiuni. După cum interesul nostru este ca drapelul vaselor noastre să fâlfâie pe catarguri pe mări cât mai îndepărtate să ducă departe bogățiile noastre și să aducă bogățiile depărtărilor, același interes avem ca și drapelul culturei noastre să fâlfâie triumfător și pentru străini (ovațiuni). Este o greșală a reclama o asemenea stânjenire și este o neînțelegere a adevăratelor noastre interese. Cultura universală este un tezaur la care fiecare popor e dator să-și aducă aportul său, nu poate să trăiască parazitar numai din ceeace fac altele, din ideile, cugetarea și sentimentele altuia, ci trebuie să-și aducă aportul propriei lui cugetări, propriilor lui sentimente și trebuie ca străinătatea să vadă și să înțeleagă, că aportul pe care geniul românesc îl aduce în acest tezaur al culturei universale și acest aport se evidențiază tocmai cu ajutorul studenților chiar străini și de naționalitate și de cetățenie cari vin și se adapă sufletești la universitățile noastre (ovațiuni). Dar pentruca universitățile noastre să fie în stare să-și îndeplinească această misiune este indispensabil un lucru: să fie bine înzestrat, să pună la dispozițiune fondurile necesare pentru căminuri, săli de curs, biblioteci, laboratorii și aceste lucruri este adevărat că nu există, că stă într'o măsură de plâns în învățământul nostru. Și aceasta este partea de adevăr, partea de dreptate din mișcarea studențească și datoria guvernului, dacă este așa, ar fi fost din capul locului să desvăluiască această cauză a agitațiunei studenților și să facă promisiuni solemne urmate de realizare imediată, că va împlini această lacună și că va da posibilitatea instituțiunilor de cultură superioară să-și îndeplinească misiunea.

N'a făcut lucrul acesta; în schimb însă a făcut altceva; a căutat că în mod vinovat printr'o pasivitate vinovată să lase câmp liber acelor instigatori rătăciți care îndemnau pe căi greșite studențimea universitară a dat posibilitatea ca aceste instigațiuni să ducă la violențe, la devastări, care au creat o situațiune de animozitate, care firește întunecă dreapta judecată (ovațiuni); dar am adânca convingere că studențimea universitară reflectând, își va da socoteala de direcțiunea greșită în care pornise mișcarea sa și se va pune în slujba acestui lucru, că trebuiesc deschise largi porțile instituțiunilor noastre de cultură superioară, căci primejdia ar fi tocmai contrariul: ar fi tocmai ca prin stânjenirea accesului la înaltele noastre instituțiuni populațiunea străină să numai vie la noi, iar cetățenii români de altă origină etnică decât noi să-și creeze propriile lor instituțiuni de cultură superioară în cari oficierea la aceste slujbe sfinte în serviciul idealului de dreptate, de adevăr și frumusețea să nu se facă în spirit românesc și să nu se facă de buze românești (ovațiuni). Aceasta ar fi primejdia! (ovațiuni).

PROVOCARE ȘI IPOCRIZIE

Dar guvernul lucrând cum a lucrat s'a demascat și a adăogat la motivele de indignare care le avem în contra acțiunii sale încă un nou motiv. Este posibil în asemenea condițiuni ca provocarea și sfidarea să rămână fără ecou în sufletul dv.? De sigur, că nu mai ales atunci când, repet instrumentul este acel parlament ieșit din fraudă și violență. (ovațiuni).

Un deputat liberal la discutiunea Mesagiul zicea: ne acuzați că suntem fructul violenței și fraudei acuzațiunea ne lasă reci, noi vom continua mai departe să ne îndeplinim opera noastră, pe care înțelegem să o facem frumoasă și moralizatoare și atunci vom merge ca înaintea unui judecător înaintea opiniei publice și vom spune: iată ce am făcut noi, judecați-ne!

D-lor, această vorbă este la fel cu vorba tâlharului, care după ce a schingiuit a asasinat și a furat banii fiind dus înaintea procurorului îi zice: nu te uita, la asasinatul care l-am săvârșit; banii aceștia eșiți din asasinat am să-i întrebuințez ca să fac o mare biserică după ce o voi face chiamă-mă la judecată și dacă nu ți-o plăcea biserica, bagă-mă la pușcărie! (Râsete).

Nu, cu banii de furat nu este permis să faci nici măcar biserici. Cu atât mai mult că cu banii de furat nu-ți este îngăduit să faci pușcărie — cum zicea adineauri d. Mihalache, în care să zacă înlănțuite libertățile noastre sfinte, interesele noastre și demnitatea vieții noastre cetățenești (aplauze furtunoase).

Concedierea studenților funcționari publici

— Risipa dela ministerul instrucțiunii —

D. general Văitoianu, ministrul de interne, a pus eri în vedere șefilor de serviciu din minister că începând de azi să interzică serviciul în biurouri funcționarilor studenți, ale căror familii domiciliază în provincie.

Acestor funcționari direcțiunea comptabilităței le va servi salariile prin prefecturile de județ.

*

Aceleași măsuri au fost impuse ministerului de instrucțiune publică.

Cu această ocaziune s'a putut constata că ministerul instrucțiunei publice cheltuește pentru întreținerea sinecuriștilor peste 18 milioane lei anual. In această respectabilă cifră nu se cuprind decât numai câteva slujbe pentru studenți cari frecventează cursurile facultăților. Cea mai mare parte dintre întreținuți sunt numai cu numele studenți.

D. dr. Angelescu risipește astfel din visteria statului o sumă destul de importantă care ar fi putut să fie utilizată la ajutorarea adevăraților studenți, la ameliorarea hranei lor care nu e numai insuficientă, dar și mizerabilă.

Concediul acordat studenților funcționari este deocamdată de o lună. E probabil însă că el va fi prelungit de oarece propaganda cuzistă ia tot mai mari proporții.

Știri din Iași

Organizația centrală a studenților basarabeni a hotărît să scoată, începând de Sâmbătă 10 Februarie, un ziar intitulat „Cuvântul studențesc", pentru a lămuri, de o potrivă, pe studenți, ca și pe populație asupra imposibilităței de a se admite deziderațul studenților antisemiți cu „numerus clausus".

Se vor arăta în această publicație adevăratul rol al studențimei, în aceste momente grele, când țara are nevoe de cât mai multe forțe intelectuale.

In cazul când agitațiile vor continua, studenții basarabeni sunt hotărîți, pentru a nu pierde vremea cât timp facultățile sunt închise, să plece la Praga pentru a-și continua studiile.

SECȚIA DE STUDII A PARTIDULUI ȚARANESC

D-nii membrii ai subsecției agrare, sunt rugați a lua parte la ședința, care va avea loc Vineri, 9 Februarie, orele 10 dim. la clubul „Astoria".

Un apel al rectorului Academiei comerciale către studenții Academiei

Iubiți studenți,

In mijlocul furtunei ce s'a deslănțuit între studenți și a măsurilor grave ce s'au luat contra studenților universitari, de către autoritățile răspunzătoare de liniștea țărei și de reputațiunea ei în afară, — vă chem pe voi, studenți ai Academiei de înalte studii comerciale și industriale, la un moment de reculegere, de judecată liniștită.

Profesorii Academiei doresc să facă tot posibilul, ca școala noastră să nu se închidă. O doresc în dragostea ce vă poartă, pentru interesul vostru și pentru interesul țărei.

Ne pretindem un stat cultural; suntem mândri și demni de rolul ce ni s'a încredințat nouă românilor, în această parte a Europei. Dar un stat cultural cu școalele închise și cu toată tinerimea rătăcind pe alte cărări, afară din școală, — aceasta nu se poate înțelege.

Nu vă cer să renunțați la nici una din părerile ce vă agită acum; nu vă cer nici să rupeți solidaritatea intelectuală cu colegii dela Universitate. Ca cetățeni și ca oameni culți, aveți dreptul să îmbrățișați părerile ce vi se par mai bune, și să urmăriți realizarea lor pe căile de ordine. Dar vă cer să faceți deosebirea esențială dintre viața politică și viața școlară. Deoparte agitația pasionată a ideilor și intereselor politice și sociale, de altă parte aplicarea liniștită și stăruitoare spre cercetarea adevărului științific și prepararea temelnică a tehnicei profesionale, într'o atmosferă de emulație colegială.

Ideile ce vă agită astăzi sunt în afară de cadrul școlar propriu zis. Ele se exprimă în întruniri publice, se propagă prin presă și soluțiunea lor stă în mâna administrației și parlamentului.

In școală n'au ce căuta, căci în școală nu li se poate da deslegare. Să nu transportăm în liniștea solemnă și roditoare a școalei, agitațiile pătimașe din viața socială.

Și profesorii sunt împărțiți după idei politice și sociale; și între ei se dau, în viața socială, lupte aprige de idei politice și sociale; dar intrând în școală, profesorii lasă afară tot ceia ce-i desparte, pentru a-și îndeplini cu sfințenie datoria către studenți, — către toți studenții fără deosebire, — ce vin să se instruiască. Urmați acest bun exemplu: reintrați în școală, uitați la ușa școalei tot cea ce vă desparte în viața socială și refaceți atmosfera de muncă și de colegialitate care stă atât de bine studentului conștient de datoria lui primordială, — acea de a învăța.

In afară de școală, manifestați ideile voastre, în limitele civilizate ale omului cult. Dar în școală, excludeți toate discuțiunile ce vă pot învrăjbi și depărta, pe unii sau pe alții, dela putința de a învăța.

Cel mai mare serviciu ce veți face țărei, și singurul care stă cu adevărat în puterea voastră de a-l îndeplini, este acela de a-i da o tinerime instruită, oțelită la muncă și care ar intra în vălmășagul luptei pentru trai cu conștiința mândră că nu are a se teme de nici o concurență.

STANISLAS CIHOSCKI
Rectorul Academiei de înalte studii comerciale și industriale

Pe cât timp vor fi prelungite contractele?

Din partea organizațiilor de chiriași din Moldova au sosit zilele acestea numeroase interventiuni atât la „Liga Chiriașilor" din București, cât și la ministerul de interne, prin care chiriașii moldoveni și basarabeni cer ca prelungirea contractelor să fie prevăzută în noua lege pe timp nedeterminat.

Un număr de deputați din Moldova au fost de asemeni convinși că prelungirea trebuie menținută până la ameliorarea crizei de locuințe.

Față de aceste inzistențe „Liga Chiriașilor" din București a hotărît să pună chestiunea în discuția președinților și secretarilor tuturor organizațiilor de chiriași din țară, cari vor fi convocați astfel la București pentru Duminecă 18 Februarie.

Adunarea va avea loc în sala Dacia.

Cercurile guvernamentale și d. I. Th. Florescu ministrul justiției stărue în prelungirea pe 2 ani.

Organizațiile proprietarilor din provincie, cari până acum nu admiteau decât o prelungire pe un an, sprijinesc acum părerea ministrului justiției, mulțumindu-se și cu 2 ani, cerând în schimb menținerea faimosului aliniat C din legeae actuală.

Adunarea

GENERALA A CORPULUI CONTABILILOR AUTORIZAȚI ȘI EXPERȚI CONTABILI

Miercuri s'a ținut în Palatul Camerii de Comert adunarea generală a corpului contabilor secția Ilfov.

A prezidat d. *Chr. D. Staicovici.*

D. V. M. Ioachim citește darea de seamă asupra activității Corpului în anul expirat. D-sa arată că cea mai mare parte dintre contabili s'au pus în conformitate cu legea, corpul, numărând la 31 Decembrie 1640 membrii, dintre cari 559 experți contabili, 1050 contabili autorizați și 41 contabili stagiari.

D. P. Drăgănescu dă citire situației financiare, care se prezintă cu un excedent de lei 119 mii 090.40 ce adunarea hotărăște a se destina Fondului pentru construcția localului.

D. A. Galan în chestiunea congresului propune ca la București să se întrunească cât de curând delegați ai tuturor secțiunilor spre a fixa programul, ceea ce se aprobă.

Viața economică și financiară

Cursul leului a fost ieri la Paris 7.85. Ca urmare devizele au rămas staționare pe piața noastră.

Dolarul a avut o ușoară urcare încheind 225.

Lira sterlină 1010—1015.

Francul elvețian 41—42.

Mai slabe au cotat:

Francul francez la 13.35.

Lira italiană 10.80.

Coroana cehă 6.30.

Marca germană pare a se mai ameliora cotând ieri la noi 0.82.

Coroana austriacă slabă la 0.30.

*

Bursa de efecte ceva mai fermă mai ales în compartimentul petroliferelor.

Creditul Minier vechi la 2780 primă.

Creditul Minier pui la 2630.

I. R. D. P. pui la 1630 primă.

I. R. D. P. vechi la 1665 prima.

Staționare la cursurile din ajun.

Concordia 2640.

Petrol Blok 1470.

Mica 1900.

Bancarele neglijate.

Banca Marmorosch și-a anunțat cuponul 115 lei de acțiune cu un plus de 15 lei față de dividendul anului trecut.

Cursul acțiunilor

Cursurile acțiunilor pe ziua de 8 Februarie 1923

ACȚIUNI BANCARE		
Banca Națională	14.200	14.400
Banca Marm. Blank	875—880	
Banca Românească	710—720	
Banca Agricolă	300	310
Banca de Scont	500	510
The Bank of R. L-td	1800—1850	
Banca Com. Rom.	580	590
Banca de credit	670—690	
Banca generală română	500—510	
Banca Com. Craiova	640	650
Banca Țărănească	200	220
Banca Viticolă	310—320	
Banca Fortuna	275	306
Banca Franco-Română	350	300
Banca R. de Com. și Ind. din Praga	500	550
Banca Dacia Traiană	280	300
Banca Sind. Ialomița	450	460
Banca minelor	930—940	
ASIGURARI		
Dacia România	1.775	1.870
Generala	1.400	1.450
Naționala	925	950
Agricola	825	850
Urania	410	900
NAVIGAȚIE		
România	925	950
S. R. D.	1.450—1.500	
Maritima Brăila	350	380
Dunărea	600	650
PETROLIFERE		
Steaua Română	4125—4200	
Astra Română stamp.	11000—11100	
Idem emisiune nouă	9800—10000	
Petrol Blok optate	1470—1480	
Petrol Blok, pui	540—550	
Petrolul	430	
Speranța	22.500	23.000
Petrolul Românesc	1150—1160	
Concordia	2620—2630	
I. R. D. P. vechi	2220—2230	
I. R. D. P. pui	2010—2020	
Generala Petroliferă	420	440
Creditul Minier vechi	3240—3260	
Creditul Minier pui	2960—2980	
Sospiro	730—740	
DIFERITE SOCIETĂȚI		
Soc. Tr. Com., vechi	660	700
Govora-Călim., purt.	200	200
Marile Hoteluri, vechi	1.500	1.550
Soc. Com. Loc. Eftine	250—260	
Creditul Technic	380	400
Creditul Extern	300	370
Textila Buhuși	1.640	1.660
Mica	1900—1910	
Reșița	2220—2260	
Soc. Loc. Eftine oblig.	84 jum.—85.	
Forajul	1490—1500.	

Cursul devizelor

pe ziua de 8 Februarie 1923

FELUI	Cursul [illegible] Lyon	[illegible] Buc	Cursul cerut	Buc oferite
România	7.8	27.88	1 35	345
Londra	7.29	28.85	010	10 0
N. York	15.6	98.98	25	226
German	0.0 (	05	62	6
Belgia	88	27 40	190	2
Spania				
Olanda				
Italia	[illegible]	0.5	108	0 0
Praga	45.3	77.05	60	7
Elvetia	2 3	.38	4(50	2
Viena			2	
Grecia				
Pesta			0	0½
Belgrad				
Varsovia				

Tocuri și talpi de cauciuc

Sunt mai eftine și mai durabile de cât pielea
Cele mai indicate contra umezelei și frigului

Cel mai ușor și cel mai eficace mod de a se face copiilor cura cu Untură de pește
ESTE
EMULSIA GADON
a Laboratorului AL. ITEANU
CURĂȚĂ SÂNGELE, ÎNTĂREȘTE OASELE.
CEREȚI LA FARMACII ȘI DROGHERII.

Cu începere dela 5 Februarie
Biurourile
Băncei de Industrie și Comerț
din București
au fost transferate în str. Banca Națională No. 8
Telef, No. 1/94, 13/57 și 39/92
Cassa este deschisă dela 9 dim. până la 5 seara.

Important pentru Industriași și Comercianți

Sume importante sunt de plasat pe hipoteci, întreprinderi industriale și gaj pe mărfuri. Informațiuni numai celor direct interesați se poate avea în scris sub „Financiar" la adresa ziarului: Calea Victoriei 98, etaj.

LEMNE 600 lei mia kgr.
— — — ANTRACIT — — —
— — COCS DE INCALZIT — —
— LIGNIT, COCS de topit —
Soc. „ARDEALUL"
București, Str. Blănari 14, Telef. 39/82

Strunguri
până la 2 m.
Universal-Fräsmașini
Shapingmașini
Ciocane mecanice
Borhmașini
Mașini pentru tinichigherie
Polizoare
în Depozit la
Abi Ornstein
BUCUREȘTI
Strada Câmpineanu No. 16
TEL. 36/66—42/37

Teatrul Regina Maria
Comp. dramatică «Bulandra»
Vineri 9 Februarie
Cadavrul Viu
Sâmbătă 9 Februarie, Matineu
Pui de Vultur
SEARA
Cadavrul Viu
Duminică 11 Februarie, MATINEU
Pui de Vultur

TEATRUL ALHAMBRA
Programul 1—15 Februarie
DULAC
mare diseur a voix, francez
White and Ted Burus
Deut american orig. steep.
KITT MORAN
Dueta de la Alhambra Londra
SIMON ETTI
și alte 25 numere de muzică și dans

Butoaie de fer zincate
Capacitate 200 litri
Construcțiune superioară
în Depozit la
Abi Ornstein
BUCUREȘTI
Sttada Câmpineanu No. 16
Tel. 36/56—42/37

Lemne de foc
FAG și CER uscat
vinde cu prețuri convenabile
transportat la domiciliu
Depozitul „Britania"
Soseaua GARA OBOR No. 2

„Waffenfabrik Mauser"
Proprietara brevetului de invenție r. r. (f. g. G.) No. 2572
«Dispozitiv elector pentru arme de foc automatice»
dorind să-l exploateze în România îl oferă în România spre vânzare, licență sau orice alte conbinații.
A se adresa:
Inginer Marcus & Berlescu
Birou de Brevete
București, Str. Paris No. 21

Dr. MARIN POPESCU
Calea Griviței 180 A
Sifilis, Piele, Venerice
CONSULTAȚIUNI 2-8 seara

Duncan Mc Naughten Wallace și William Guthrie
Proprietarii brevetului de invenție r. r. (f. g. G.) No. 4855
«Perfecționări la tractoare cu motor»
dorind să-l exploateze în România îl oferă spre vânzare, licență sau orice alte combinații.
A se adresa:
Inginer Marcus & Berlescu
București, Str. Paris 21.

DIRECTORUL
unei importante întreprinderi făcând peste 15 zile o călătorie în Polonia, Austria, Germania, Anglia, Franța, Elveția și Italia acceptă orice fel de comisioane pentru aceste țări
A se adresa sub „DIRECTOR" la agenția de publicitate *Amaryo* 5 Strada Căluseilor, București

—ULTIMA ORĂ—

Desbaterile parlamentare

Camera

Ședința dela 8 Februarie

D. M. G. Orleanu, deschide ședința la orele 3 d. a.

Pe banca ministerială d-nii: general Mărdărescu, I. Inculetz, I. Nistor.

D. STAVRI BRATIANU cere d-lui ministru al justiției, să scoată din arhivele Senatului, un proect de lege — depus de d. Nacu, fostul decan al facultății juridice — referitor la emanciparea civilă a femeii, proect necesar acum, când, se discută drepturile femeii, în legătură cu noua Constituție, prin materialul informativ pe care-l cuprinde în expunerea de motive.

D. PSEPEILINSKI cere d-lui ministru de instrucție să lase deschise căminurile studențești.

D. DR. C. ANGHELESCU: Chiar de azi am luat această dispoziție, întrucât, din cauza viscolului, studenții nu au putut pleca în provincie. (Majoritatea aplaudă).

PR. FLOREA DRAGHICI atrage din nou atenția d-lui ministru al agriculturi, că nu a luat măsuri contra inginerului Savel Popescu, care a încasat — în contra legii, — dela împroprietăriți, văduvele și orfanii de războiu, din comuna Cârligați (Teleorman) pentru măsurătoarea loturilor, pe care nici nu a făcut-o.

Aduce la cunoștința Camerii plângerea locuitorilor, făcută d-lui ministru, căruia îi cere să dispună înapoierea sumelor luate cu forța și pedepsirea inginerului vinovat.

D. BALANESCU întreabă pe d. ministru de agricultură dacă legea învoelilor agricole mai este sau nu în vigoare?

D. I. MIHALACHE anunță o interpelare d-lui ministru de interne, asupra arestării d-sale, întrucât d. general Văitoianu o contestă.

D. General MARDARESCU răspunde întrebărilor puse de deputați, în cursul acestei sesiuni:

1) Ofițerii și subofițerii invalizi proveniți din armata austro-ungară și rusă se bucură de aceleași drepturi ca și camarazii lor din vechiul regat. (Intrebarea d-lui Aurel Moraru).

2) Depozitul de muniții dela Olteța. După războiu au fost 294 depozite. 282 au fost desființate. Celelalte 12 ființează întrucât nu avem magazii speciale unde să fie depozitat explosibilul. S'au luat serioase măsuri de pază pentru evitarea exploziilor. (Intrebarea d-lui Frigator).

3) Sătenii nesupuși dela a doua mobilizare — amnistiați — nu au fost excluși dela împroprietărire. (Intrebarea d-lui N. Bălănescu).

4) Acei săteni cari sunt trimiși la consiliul de războiu, nu pot fi împroprietăriți. Rămâne ca ministerul de agricultură să rezerve loturi și pentru acei săteni, în cazul când vor fi găsiți nevinovați de instanțele militare. (Intrebarea d-lui Florescu).

Ședința se ridică la orele 4 fără 10.

Discuția impozitelor la Senat

D. Costăchescu evidențează vițiile formale și anti-democratice ale proectului d-lui Vintilă Brătianu

Ședința de la 8 Februarie

Prezidează d. M. Ferekidys.

Ședința se deschide la orele 3 d. a.

Pe banca ministerială d. Vintilă Brătianu.

I. P. S. PIMEN mitropolitul Moldovei, depune din inițiativă parlamentară, un proiect de lege pentru recunoașterea ca persoan morală a Coloniei școlare „Spirul Haret" din Iași.

Se trece la ordinea zilei și se în discuție proiectul de lege pentru unificarea impozitelor directe.

UNIFICAREA IMPOZITELOR DIRECTE

— Discursul d-lui Costăchescu —

Dl TONI ILIESCU citește raportul d-sale referitor la această lege.

Dl COSTACHESCU (țărănist) ia cuvântul în discuțiunea generală a proiectului.

„Vă declar de la început că nu veți auzi de la mine o critică financiară, întru cât nu sunt un specialist. Voi face însă câteva observațiuni pe care oricare cetățean la poate face. Nu putem judeca sistemul impozitelor din noua lege, de cât comparându-l cu sistemul care a dăinuit până astăzi la noi. Veți vedea prin această comparație că nu a existat nici o normă după care fiscul să fi fost aplicat.

După felul defectuos al impozitelor se poate judeca situația unui stat.

(Veniturile nu le creiază legiuitorul ci forțele producătoare ale țării.

Ne așteptam să continuați firul sistemului „unic" conceput de financiarul partidului dv. Emil Costinescu și mă bucură că măcar în această chestiune, dv. ați părăsit tradiția.

Dacă acuzăm de lipsă de docratism, vechiul sistem al impozitelor, nu putem scuza un proiect care ar inversa ordinea, apăsând pe cel bogați.

O lege a impozitelor trebue să fie astfel alcătuită în cât să atingă în mod proporțional toate categoriile de cetățeni.

Articolul proiect conține și impozitul pe cifra afacerilor. Sunt contra acestui impozit pentru că alunecă de la consum la consumator.

Impozitul nu este democratic pentru că el lovește majoritatea populațiunei sărace.

Dacă veniturile acestui impozit indirect, aduc enorme sume bugetului statului, d. Vintilă Brătianu, trebue să țină seamă că aceste venituri vin din bucățica de zahăr a copilului sărac.

*

Cred că impozitele indirecte ar fi putut fi contrabalansate prin aplicarea impozitului pe îmbogățiții de războiu.

Ori cât de greu ar fi de aplicat acest impozit vrem să se aplice pentru morala și educația cetățenească a acestei țări, și pentru ca atunci când țara va trece prin un nou războiu, *să se știe că nu e permis nimănui să se îmbogățească pe spinarea celui cari să sacrifică pentru patrie.*

*

Trebue să recunoaștem că proiectul actual avantagiază pe cei cu venituri mici, dar nu e mai puțin adevărat că avantagiază pe cei cu venituri mari.

Nu știu care a fost motivul de a reduce impozitul pentru cei cu venituri mari de la 22 la sută după cum era în proiectul d-lui Titulescu la 13 la sută.

Făcând o comparație între legea Titulescu și cea actuală d-sa arată că d. Vintilă Brătianu nu a simplificat complexitatea cedulelor.

Asa dar altele au fost motivele pentru care actualul guvern a înlăturat legea din 1921.

Cu privire la impozitul pe venituri provenite din exploatarea agricolă, d. Costăchescu își exprimă mirarea că actualul proiect percepe două cote pentru veniturile agricole.

Dl VINTILA BRATIANU dă o lămurire asupra diferenței în această chestiune între impozitul prevăzut în legea Titulescu la cedula A și C și cota de 12 la sută prevăzută de d-sa asupra veniturilor agricole.

Dl COSTACHESCU constată că impozitul de 12 la sută pentru micii agricultori cari nu au utilajul proprietarilor mari, este destul de greu. Dacă el nu poate fi redus, cer măcar ca mai ales pentru acei cari, acum, au fost împroprietăriți să fie suspendat pentru un număr de ani.

Pentru clădirile noui cred că ele pot fi scutite de impozitul elementar dar la impozitul global, trebue să vină la rând cu celelalte. Cât privește de scutirea de impozit al clădirilor la sate redusă numai la acelea cari au până la trei camere, d. Costăchescu cere ca scutirea să fie extinsă și asupra acelora cu mai multe camere pentru a nu sili țărănimea să construiască case nehigienice.

*

In ce privește cotele relative la *salariile funcționarilor cere reducerea cotei de 6 la sută la 4 la sută.* Cere de asemenea o reducere cât mai simțitoare a cotelor fixate pentru pensionari, iar pentru profesiunile libere cere aplicarea graduației după cum se prevede pentru muncă și salarii.

IMPOZITELE IN BUCOVINA

Dl WEISSELLBERGER arată că bucovinenii plătesc impozite mai mari de cât restul țării

Își exprimă credința că impozitul pe cifra de afaceri va fi cu timpul suprimat.

Cere să se prevadă în lege posibilitatea de a se percepe impozite adiționale pentru comunitățile de cult. (Un drept de impunere autonom)

Declară că nici odată comunitățile n'au depășit scopul în vederea căruia au fost create.

Crede că guvernul urmărește un scop politic prin desființarea comunităților.

Atrage atențiunea guvernului asupra comisiunilor de impunere care fac în multe localități abuzuri.

*

D. gen. CONSTANTINESCU laudă proiectul d-lui Vintilă Brătianu

Ședința se ridică la ore le 6 seara

Cea viitoare azi la ore le 3 d. a.

Circulația e din nou întreruptă

De Marți noapte un viscol groaznic s'a deslănțuit în toată țara. Circulația trenurilor de marfă și de călători a fost complect oprită.

Trenul accelerat 29 Orleanu, plecat Miercuri seara la orele 6 din gara de Nord a rămas înzăpezit între stațiunile Buftea și Periș.

După o muncă mare trenul a putut fi înapoiat în Capitală.

Acceleratul 5 pentru Cernăuți-Ghica-Vodă-Polonia plecat Miercuri seara la orele 6 și jumătate din București, a rămas în cursul nopții de eri în gara Brazi și abia la orele 10 dim. cu ajutorul a 3 locomotive a putut fi înapoiat în Gara de Nord.

Trenul accelerat 21 pentru Constanța rămas înzăpezit eri la Ciulnița, a putut fi îndrumat în cursul nopții până la Mărculești, unde a rămas înzăpezit.

Spre seară trenul a putut ajunge până în gara Fetești

In gara Titu au rămas înzăpezite trenurile personale 126 ce venea dela T.-Severin și 164 ce venea dela Craiova

Acceleratul 4 de Timișoara se află în gara Pitești, iar acceleratele 2 de Iași și 18 de Cernăuți sunt reținute în gara Buzău.

In urma măsurilor luate circulația București-Ploești și București-Pitești a fost restabilită aseară.

In cursul nopții liniile fiind din nou troenite, circulația pe aceste distanțe a fost din nou întreruptă.

Trenul de persoane 139 plecat eri dimineață din București a rămas înzăpezit în gara Fundulea.

Două locomotive trimise în ajutorul acestui tren s'au înzăpezit și ele în aceiași gară.

*

Aseară târziu ni s'a comunicat de la biroul de informații din gara de Nord următoarele:

Toate trenurile au fost anulate. La Ploești sunt 9 garnituri înzăpezite. La Buzău sunt înzăpezite mai multe trenuri de marfă.

Aseară n'a venit și n'a plecat nici un tren din și la gara de Nord.

Cu începere de azi vor începe lucrările de dezăpezire a trenurilor, dacă bine înțeles timpulse va liniști

IN CAPITALA

Până aseară la orele 10, au circulat tramvaele de pe liniile 15 și 20. Tramvaele cu cai au fost retrase. Vehiculele cu cai și automobilele circulă anevoe.

SITUAȚIA FIRELOR TELEFONICE

Eri dimineață s'a putut vorbi cu telefonul numai la Iași, Brăila și Constanța.

Cu Brașov și Cluj legăturile telefonice sunt complect întrerupte. In cursul zilei sa' deranjat și firul telefonic București-Iași-Galați-Brăila-Constanța.

Consfătuirea majorităților

O anchetă în jurul principiului de numerus clauns

O nouă consfătuire a majorităților a fost convocată, pentru eri, la orele 6 seara, la Senat.

De data aceasta a vorbit numai d. Ionel Brătianu.

D-sa a comunicat hotărârea luată de guvern ca între majorități și banca ministerială să fie cu cât mai strâns contact.

In consecință, în fiecare zi, un membru al guvernului prin rotație, se va întreține cu majoritățile parlamentare spre a discuta măsurile ce trebuesc luate pentru satisfacerea doleanțelor populației din diverse județe.

SITUAȚIA MINORITAȚILOR

D. Ionel Brătianu a făcut apoi un expozeu al situației minorităților etnice, în legătură cu tratatele de pace existente.

Și primul ministru a anunțat că a hotărât să trimită delegați în provinciile alipite, ca să asculte doleanțele populației minoritare pentru ca, în marginile putinței, să le satisfacă înscriindu-le în proectul de Constituție.

AGITAȚIILE ANTISEMITE

D. Ionel Brătianu revine asupra declarațiunilor făcute în ședința Adunării deputaților asupra agitațiunilor antisemite.

D-sa își exprimă convingerea că agitațiunile sunt pornite din afară, ca să lovească în Statul nostru, a căruia compromitere se încearcă peste hotare.

Primul ministru crede că dacă s'a ajuns la violențe, la acte grave—este datorită faptului că majoritatea profesorilor dela Universitate au fost slabi; s'au lăsat influențați și nu și-au făcut îndeajuns datoria.

Guvernul a luat măsuri energice împotriva studenților cari s'au dedat la acte de violență. Și, astăzi, nu poate da înapoi, până ce studenții nu vor da dovada că s'au potolit cu desăvârșire. A da înapoi înseamnă slăbiciune și „guvernul nu este slab".

„Nu putem primi principiul „numerus clausus", care nu a fost admis în nici un Stat civilizat".

Și primul ministru anunță că va trimite delegați în țările apusene cari să întreprindă o anchetă la toate universitățile.

„Dacă se va face dovala că în țările apusene acest principiu a fost admis îl vom admite și noi".

Primul ministru și-a terminat cuvântarea anunțând reorganizarea presei liberale, a cărei menire va fi potolirea spiritelor și armonizarea intereselor cetățenilor României Mari.

Situația în basenul Ruhr

Extinderea ocupației franceze

RAPORTUL MINISTRULUI LE TROQUER

Paris, 5. — (Rador) Ministrul lucrărilor publice Le Troquer întors din Ruhr, a făcut o descriere foarte interesantă în consiliul de miniștrii despre dezorganizarea metodică și voită precum și despre actele de sabotaj comise pe căile ferate din ordinul guvernului din Berlin. Ministrul a constatat el însuși că semnalele din gări au fost stricate, felinarele ridicate, macazurile rupte și semnalele de pe căile ferate manevrate în mod criminal. El a lăudat activitatea funcționarilor francezi cari cu toate greutățile existente, asigură pe deplin serviciul. Grație priveghierii lor, s'a evitat o mare catastrofă lângă Coblenz care era să se întâmple trenului expres Ostenda-Basel.

*

Ministrul a adăugat că serviciul trenurilor internaționale și a tuturor trenurilor militare este asigurat.

Acum, toate sforțările se fac în vederea organizării transportului de combustibil.

Trei trenuri de cărbuni au trecut eri prin Aahen. Ele vor fi urmate de alte șase. Guvernul francez de acord cu guvernul belgian va lua toate măsurile necesare în ținuturile ocupate. Transporturile fluviale au fost deasemenea dezorganizate în mod intenționat de germani. 250.000 tone cărbuni și cocs plutesc actualmente pe Rin și Herakanal. S'a luat deasemenea măsurile necesare pentru ca autoritățile de ocupație să utilizeze flotila de pe Rin. Grație concursului echipajelor franceze și belgiene, numeroase remorchere sunt în stare de-a funcționa, cifra lor crește mereu. Situația generală devine din zi în zi mai bună.

OCUPAȚIA RFANCEZA SE INTINDE

Paris, 8. Rador. — Din Dusseldorf se anunță că trupele franceze au ocupat gările din Lennep, Bergisch și Lippeswaren, stabilind în aceste localități puncte de supraveghere pentru cărbuni.

*

Berlin 8. (Rador). — Primarul din Duisburg, care a fost expulzat a fost arestat pentru că a declarat că el nu se va supune hotărârii autorităților franceze. Comercianții din Dortmund, Bochum și Witten au hotărât să nu vândă mărfurile lor trupelor străine.

DESMINȚIRE DIN SURSA FRANCEZA

Paris, 8. Rador. — Știrea de sursă germană că autoritățile franceze ar intenționa să expulzeze în massă pe toți muncitorii germani dela căile ferate din Ruhr este inexactă. Vor fi expulzați nu mai agenții cari vor călca sistematic ordinele autorităților aliate și cei cari vor comite acte de sabotaj. Se desminte deasemenea știrea că autoritățile de ocupație vor interzice intrarea în Germania neocupată a produselor metalurgice fabricate în Ruhr.

Pregătirile Turciei

Londra, 8 (Rador).—*Din Constantinople se anunță că comandantul turc al orașului Smirna a informat pe comandanții vaselor de războiu aliate că a primit ordin să constrângă aceste vase să plece, în caz când nu s'ar conforma la cererea de-a pleca din Smirna în mod benevol.*

*

Londra, 8 (Rador).—Guvernele din Paris și Londra au hotărât să respingă cererea turcilor de-a retrage dela Smirna vasele lor, comunicând la Angora că aceste vase au primit ordinul să se apere în caz când ar fi atacate de turci.

*

Paris, 8. (Radot). — Ziarele se ocupă de somația pe care turcii au adresat-o aliaților, cerându-le să retragă vasele lor de războiu de la Smirna într'un termen de 24 de ore.

Toată presa judecă cu severitate acest demers al guvernului turc, care scrie „Matin" a comis un act atât de grav încât se poate pune întrebarea dacă Ismed Pașa nu a avut cunoștință de el, grăbind plecarea sa din Lausanne. Ziarele constată cu mulțumire că Franța și Anglia au răspuns imediat cum trebuia și în singurul fel în care putea răspunde. Ziarul „Echo de Paris" precizează că inițiativa răspunsului a fost luată de d. Poincaré. Ziarul „Le Journal" socotește că ultimatul turcilor este un avertisment pentru aceia cari cred că actuala stare intermediară nitre pace și războI poate fi menținută indefinit. Ziarul amintește apoi că la Lausanne, Franța a încercat de nenumărate ori să împace interesele protivnice cari se găseau în prezență sacrificând chiar interesele sale. Se pretinde că Franța ar fi responsabilă de criza actuală și chiar că d. Poincaré a urmărit o politică separată cu turcii, după ce Anglia și Grecia s'au compromis. Franța ar fi avut această posibilitate la conferința din Lausanne, imediat după armistițiul dela Mudania. Insă din contră, Franța a împins așa departe sentimentul de solidaritate, încât a lăsat englezilor direcția conferinței și a refuzat să uzeze de libertatea sa de acțiune în Orient după întreruperea conferinței din Paris, mulțumindu-se să facă cunoscut că nu înțelege să înceapă o politică de aventuri numai din amor propriu. Se pot vedea astăzi rezultatele tacticei violente. Nimeni nu poate ști în ce condițiuni și modalități vor putea fi reluate negocierile.

Ultimele informațiuni

CUM SE FAC IMPRORIETARIRILE

Ni se comunică un caz extrem de grav, care ilustrează de minune modul cum se împroprietăresc țăranii, sub guvernarea liberală.

Judecătorul Ottulescu dela ocolul Buzescu (Teleorman), președinte al comisiei de împroprietărire, s'a împroprietărit și pe d-sa și a împroprietărit și pe soacra d-sale, cu câte un lot.

Impropietărirea mamei soacre a motivat-o cu faptul că soacra în chestie ar avea copii minori, lucru absolut inexact.

Credem că d. ministru al domeniilor, care se cufundă mereu în declarații de dragoste pentru țărani, se va sesiza de acest caz și va lua măsuri ca pământul să fie dat acelor, cărora se cuvine.

Sfatul Parlamentar al Partidului Țărănesc va ține ședință Sâmbătă 10 crt. orele 10 dimineața la clubul de la hotel Astoria.

Sunt invitați a lua parte toți membrii comitetului central executiv, aflători în Capitală

Membrii fostei comisii interimare au ținut, la clubul liberal, o consfătuire în vederea organizării luptei împotriva actualei comisiuni interimare și împotriva guvernului care a numit-o.

Membrii „Asociației Generale a Presei Române" sunt convocați pentru a doua oară la Adunarea Generală care va avea loc Duminică 11 Februarie, orele 3 p. m., în palatul Sindicatului Ziariștilor din B-dul Carol.

Adunarea se va ține cu orice număr de membri prezenți. D-nii membri sunt rugați a lua parte.

Suntem informați că membrii noui comisiuni interimare sunt hotărâți să rămână, în calitatea lor de edili, pe un teren de pură gospodărie comunală. Bucureștii degradați de precedenta administrație a d-lui Corbescu, așteaptă de vreme îndelungată acest lucru.

Ministerul instrucțiunei publice aduce la cunoștința celor interesați că ministerul de războiu aprobă amânări de studii tinerilor din ultimul și penultimul an de studii al școalelor, cari dau dreptul la art. 52 din legea recrutărei, după absolvire.

De câtva timp ministerul de industrie a reușit să înlesnească o nouă grasă afacere brutarilor din București. Ministerul a îngăduit brutarilor să vândă o pâine de calitatea II-a cu prețul franzelei, păstrând nu mai forma franzelei.

Incet, încet publicul va înghiți și această franzelă neagră.

D. dr. Angelescu, ministrul instrucțiunii publice a înaintat o adresă d-lui profesor N. Iorga prin care îl roagă, în interesul învățământului superior, să revie asupra demisiei sale.

Apele Dunărei cresc la Drencova, Orșova, T.-Severin și până la Marea Neagră.

Locot.-comandor Istrate Const. de la divizia de mare, a fost mutat la inspectoratul marinei din Capitală, ca șef al serviciului technic naval din acel inspectorat.

Autoritățile din Bârlad au cerut urmărirea învățătorului Dumitru Vranga, din comuna Untești, care a înaintat, din partea sătenilor, o cerere adresată corpurilor legiuitoare, prin care se cere ca în noua Constituție să nu se acorde drepturi evreilor.

Inculpatul va fi trimis înaintea parchetului.

Domnii avocați, membri ai partidului țărănesc, aflători în București, sunt rugați a se întruni Vineri 9 Februarie, orele 6 jum. p. m., în localul clubului central (Astoria) în vederea desvoltării programului de lucrări a secțiunilor constituțional-administrativă și juridică ale cercului de studii.

Consiliul de Administrație al Băncii Marmorosch, Blank & Co., S. A., întrunindu-se în ziua de 5 Februarie, a examinat bilanțul și contul de profit și pierderi al acestei bănci pe anul 1922, și a hotărât convocarea adunării ei generale ordinare pentru data de 24 Februarie, orele 11 jum. înainte de amiază, și propunerea distribuirei unui dividend de 115 lei de acțiune, față de 100 lei din anul trecut.

Studenții Academiei Comerciale sunt înștiințați că Luni 12 Februarie se redeschid cursurile. Până la această dată fiecare student care înțelege să urmeze cursurile în condițiunile regulamentului, cu respectul drepturilor tuturor colegilor, este îndatorat să înștiințeze în scris Secretariatul Academiei sau pe d-nii Rector ori Secretar.

Dacă din aceste comunicări se va constata că nu se pot ține cursurile, Consiliul Academiei va hotărî asupra închiderei cursurilor pe întregul an școlar, și suspendarea sesiunilor de examene de Iulie și Octombrie 1923.

Ziare cotidiene, broșuri, reviste, cărți de școală, registre, etichete, în genere orice imprimate pentru industrii și comerț execută promt și în condițiunile cele mai avantagioase
Institutul de Arte Grafice
«TIPARUL ROMANESC»
STRADA SARINDAR, 22
Telefon 23/23 și 25/3

Dela „Partidul Țărănesc"

„Serata țărănească" ce urma să se dea Luni 5 cor. la Casa de Sfat Secera sub patronajul d-lui dr. N. Lupu, se amână pentru Sâmbătă 10 Februarie cor. la orele 9 seara.

Invitațiunile făcute sunt valabile.

*

Au mai subscris pentru ajutorul familiei Mihalache Berbereche din comuna Rădovanu jud. Ilfov:

1. D-ra Stela Iacobovici, sume adunate de la mai mulți prieteni lei 240

2. Constantin D. Brânzescu casierul centralei din comuna Militari, sume adunate de la prieteni lei 99.

Total lei 339.

Venizelos nu se duce în Grecia

Atena, 8. (Rador). — Colonelul Plastiras a declarat la Lausanne că știrea după care guvernul grec ar fi invitat pe d. Venizelos să se înapoeze la Atena pentru a forma guvernul, nu corespunde adevărului. D. Venizelos nu revine asupra primei sale hotărâri de-a nu mai face politică. Colonelul Plastiras așteaptă până la finele săptămânii urmărind evenimentele, după ce va părăsi Lausanne, plecând spre Atena cu întreaga delegație greacă.

Manifestație filo franceză la Washington

Washington, 8. (Rador). — Eri a avut loc o mare manifestație de simpatie la ambasada Franței, împlinindu-se 20 de ani de când d. Jusserand ocupă postul de ambasador al Franței la Washington. Secretarul de stat Hughes a felicitat personal pe d. Jusserand. Toți ambasadorii și șefii misiunilor străine afară de Germania și Ungaria, au asistat la manifestație și au oferit un suvenir frumos ambasadorului francez.

Presa greacă și noua situație

Atena, 6.—*Presa, mai mult rezervată în ce privește aprecierea situațiunei create în urma rupturei dela Lausanne, accentuiază în general ca Grecia este dornică că de pace însă este de asemenea gata pentru orice eventualitate, subliniind faptul că nu poate aștepta la infinit.*

Ziarele publică declarația Președintelui de Consiliu d. Gonatas, care a spus ca Grecia nu are intențiunea sa violeze convenția de la Mudania dacă Turcia nu o va viola.

situația externă se agravează

Ce se petrece la Smirna.

Trecerea lui Ismed Pașa prin București

D. Duca... intervine pentru pace?

Ruperea tratativelor dela Lausanne a agravat situația externă, totuși războiul nu părea inevitabil. După cele petrecute la Smirna însă, unde guvernatorul a somat vasele aliate să părăsească portul și mai ales după hotărîrea aliaților de a opune violență la orice violență din partea turcilor, situația pare dezasperată.

Speranțele de reluare a tratativelor la Lausanne au căzut. Delegația turcă, părăsind Lausanne, și îndreptându-se spre Constantinopole, a evitat Tracia și a preferat să treacă prin București, spre Constanța, unde se va îmbarca pe un vas turc.

Astăseară sosesc în Capitală Ismed Pașa, Nuri-Bey, Hassan-Bey, Hussein-Bey, împreună cu suita lor, în total 18 persoane.

Duminică seara delegația Kemalistă va părăsi Bucureștii, iar Luni dimineața se va îmbarca la Constanța, pentru Constantinopole.

*

Cercurile diplomatice din Capitală consideră situația ca extrem de gravă. Atât în Tracia, cât și în Dardanele, trupele kemaliste și cele anglo-grecești stau față în față, și cel mai mic incident ar putea dezlănțui războiul.

Demersul Angliei ne desmințit de micul nostru cancelar, d. Duca — s'a lângă guvernul român — produs totuși. Anglia ne-a cerut nouă și Jugoslaviei câte șapte divizii pentru a susține acțiunea aliată în Strâmtori.

După o știre necontrolată încă, Jugoslavia ar fi răspuns favorabil acestui demers.

*

In mijlocul acestei grave situații o singură speranță mai luminează orizontul întunecat al Balcanilor. Un ziar de seară anunță că Ismed Pașa va lua contact cu d. Duca, și micul nostru cancelar va încerca să convingă pe delegatul kemalist să semneze tratatul de la Lausanne.

Această veselă informație — menită să treacă asupra micului nostru cancelar, renumele de „mare european" — lămurește de altfel și scopul călătoriei lui Ismed-Pașa la București.

Ismed-Pașa e turc, și, ca atare știe că dacă muntele n'a venit la Mohamed, Mohamed s'a dus la munte. In consecință, cum d. Duca a plecat de la conferință, conferința vine după d-sa la București, spre a-i descurca ițele atât de rău încurcate, după ce micul nostru cancelar a avut lipsa de scrupul să lase pe Poincaré Lord Curzon, Bompard și Ismed-Pașa fără luminile și sfaturile sale.

Dacă nici d. Duca nu va pacifica Europa, atunci războiul e inevitabil!

Tipografia „TIPARUL ROMANESC" Strada Sărindar. No. 22.
Girant responsabil MIHAIL CIOCARLAN